

Glasnik

ISSN 1331-4998 OŽUJAK 2022. BROJ 35

Općine
Klana

GLASNIK OPĆINE KLANA

Izdaje: Općina Klana
Klana 33, 51217 Klana

Godina XX.
Ožujak 2022.
Broj 35

Za izdavača
Željka ŠARČEVIĆ GRGIĆ

Uredništvo
Ivana MARINČIĆ
Tatjana TODESKINI
Ivana VLAŠE

Glavna urednica
Ivana MARINČIĆ

Grafička obrada i tisak
Tiskara i grafika Viškovo d.o.o.

Izlazi povremeno

Naklada
800 primjeraka

Naslovna stranica

**Unazad nekoliko godina Općina
Klana prigodno uređuje okoliš
povodom velikih blagdana.
Za dekoraciju na fotografiji
iz 2019. godine najzaslužnija
je Lidija Laginja Šljivić.**

Autor fotografije: Željka Beba Piković

OPĆINA KLANA

KLANA 33, 51217 KLANA

RADNO VRIJEME

PONEDJELJAK, SRIJEDA I ČETVRTAK

8:00 – 16:00

UTORAK

8:00 – 18:00

PETAK

8:00 – 14:00

Telefon: 808-205

E-mail:

Željka Šarčević Grgić, načelnica
nacelnik@klana.hr

Ivana Vlaše, pročelnica
procelnik@klana.hr

Tatjana Todeskini, tajnica
tajnica@klana.hr

Knjigovodstvo
knjigovodstvo@klana.hr

MULTIMEDIJALNI CENTAR

RADNO VRIJEME

PONEDJELJAK - PETAK

13:00 – 21:00

Telefon: 808-301

E-mail: mmcklana@globalnet.hr

Fb-profil i stranica: Mmc Klana

Uvodna riječ

Daleko je sada 1997. godina kada je objavljen prvi broj Glasnika Općine Klana. Da je plan ondašnjeg načelnika, pokretača ovog općinskog lista, u potpunosti realiziran kako je zamišljeno, sada bismo čitali 48. broj. Stanka od šest godina između 2011. i 2017. godine te odluka da se zbog manjeg broja događaja uslijed pandemije koronavirusa objavljuje jedan godišnji broj doveli su nas do 35. broja. Što se Glasnika tiče, nećemo Antona Starčića pamtiti samo kao pokretača, već i kao stalnog suradnika čije će rado čitane crtice iz prošlosti nedostajati, kako u ovom tako i u svim narednim brojevima. On je uvijek „izvukao“ nešto zanimljivo što nikome osim njemu ne bi palo na pamet. Nedostajat će Lolo, složit će se mnogi.

Puno manje daleko, no dogurali smo i do ožujka 2022., a pišemo o 2021. Stoga, daleko od toga da pišemo o aktualnostima, no pišemo da ostane zabilježeno. Suradnika je sve manje, a i oni stalni imaju sve manje vremena. Nije to ni čudno za vrijeme u kojem živimo. Svima zainteresiranima za buduću suradnju vrata su i dalje otvorena, a općinski kontakti gore navedeni.

Ivana Marinčić, glavna urednica

LOKALNI IZBORI 2021.

Tri kandidacijske liste za klanjsko općinsko vijeće, svaka s devet kandidata, tri kandidata za načelnika, čak šest kandidata za župana i deset kandidacijskih lista za županijsku skupštinu – to su ugrubo brojke kojima se pridavala pažnja od kraja travnja pa sve do 16. svibnja 2021. kada su održani lokalni izbori.

O brojkama i imenima govorilo se još puno ranije – tko će se kandidirati, tko će koga podržati, tko će s kim koalirati – pa kako to u narodu pri nagađanju često biva, kao kandidati su se spominjali i neki kojima kandidatura nije bila ni na kraj pameti.

Nagađanja su prestala kada je 30. travnja 2021. Općinsko izborno povjerenstvo objavilo pravovaljane kandidature za izbor općinskog načelnika (Matija Laginja – HDZ; Marko Marinac – AM-Kvarnerska inicijativa; Željka Šarčević Grgić – SDP-PGS) i kandidacijske liste za izbor članova općinskog vijeća (nositelj liste koalicije AM-Kvarnerska inicijativa: Igor Iskra; nositelj liste HDZ-a: Matija Laginja; nositeljica liste koalicije SDP-PGS: Željka Šarčević Grgić).

Žustra i žestoka predizborna kampanja, prilikom koje kandidati imaju priliku predstaviti svoje programe, kretala se između promotivnih aktivnosti „za sebe“ i „protiv drugoga“, a okončana je u prvome krugu kada su birači kandidatkinji koalicije SDP-PGS, Željki Šarčević Grgić povjerali 535 glasova i omogućili joj drugi načelnički mandat. HDZ-ov kandidat Matija Laginja osvojio je povjerenje 207 birača, a kandidat koalicije AM-Kvarnerska inicijativa, Marko Marinac 127 glasova. Birači su nešto drugačije glasovali po pitanju općinskog vijeća – koalicija SDP-PGS osvojila je 465 glasova čime je ostvarila pet vijećničkih mjesta, HDZ 204 glasa i time 2 vijećnička mjesta, a koalicija AM-Kvarnerska inicijativa 196 glasova i također dva mjesta u vijeću.

Konstituirajuća sjednica Općinskog vijeća Općine Klana održana je u prvoj polovici lipnja kada je za predsjednika izabran Dušan Štemberger (PGS-SDP), a za potpredsjednicu Izabela Šestan (PGS-SDP). Iz koalicije PGS-SDP u Vijeće su još izabrani Miloš Poklar, Marina Simčić i Slavko Gauš. HDZ u ovome sazivu Vijeća zastupaju Sanja Sušnik i Marijan Zupalj, a koaliciju AM-Kvarnerska inicijativa Dražen Gajica i Igor Iskra.

Svi na jednom mjestu: Miloš Poklar, Sanja Sušnik, Marijan Zupalj, Marina Simčić, Dušan Štemberger (predsjednik Općinskog vijeća), Željka Šarčević Grgić (načelnica), Izabela Šestan, Dražen Gajica, Igor Iskra i Slavko Gauš

Odaziv? Lani je u popis birača bilo upisano njih 1609, a na lokalne izbore odazvalo se 892 (55,4 %).

Drugi krug lokalnih izbora u našem kraju nije izostao, no birači su tada birali između tek dva kandidata za župana Primorsko-goranske županije – Zlatka Komadine (SDP) i Garija Cappellija (HDZ) i većinu svojih glasova povjerili Zlatku Komadini.

Općinski načelnik Naselje	Željka Šarčević Grgić (SDP - PGS)	Matija Laginja (HDZ)	Marko Marinac (AM - Kvarnerska inicijativa)
<i>Klana</i>	330	130	73
<i>Studena</i>	101	50	16
<i>Škalnica</i>	59	18	5
<i>Lisac</i>	30	6	29
<i>Breza</i>	15	3	4
UKUPNO	535	207	127

Općinsko vijeće Naselje	SDP - PGS Nositelj liste: Željka Šarčević Grgić	HDZ Nositelj liste: Matija Laginja	AM - Kvarnerska inicijativa Nositelj liste: Igor Iskra
<i>Klana</i>	281	128	121
<i>Studena</i>	83	51	33
<i>Škalnica</i>	56	15	11
<i>Lisac</i>	30	7	27
<i>Breza</i>	15	3	4
UKUPNO	465	204	196

Željka Šarčević Grgić ostala je načelnica, a Zlatko Komadina župan

POPIS STANOVNIŠTVA 2021. 119 manje

Popis stanovništva provodi se svakih deset godina, a prošlogodišnji je bio prvi put proveden na način da su građani imali mogućnost samostalno se popisati elektroničkim putem. Mlađim i srednjim generacijama nije strano putem interneta komunicirati s drugima, naručivati različite proizvode, podnositi zahtjeve, plaćati račune... Među starijima naći će pak podosta onih kojima su takve mogućnosti poznate, ali ih osobno ne koriste, no i onih kojima nije jasno kako je tako nešto uopće izvedivo.

Popisni upitnik za samopopisivanje, koje se provodilo u rujnu 2021., mogli su ispuniti svi koji su prijavljeni na portal e-Građani te potom službenom popisivaču samo dostaviti dobivenu kontrolnu šifru. One koji ne prakticiraju e-život popisali su službeni popisivači na klasičan način terenskim popisivanjem.

U 2021. godini su u općini Klana popisana ukupno 694 kućanstva (Klana: 420, Studena: 121, Škalnica: 86, Lisac: 42, Breza: 25) i evidentirane 883 stambene jedinice (Klana: 545, Studena: 144, Škalnica: 113, Lisac: 51, Breza: 30). Popisano je ukupno 1856 stanovnika (119 manje u odnosu na popis iz 2011.) od čega:

- u Klani: 1156 (47 manje)
- u Studeni: 311 (71 manje)
- u Škalnici: 234 (18 više)
- na Lisacu: 101 (13 manje)
- u Brezi: 54 (6 manje).

Na općinskoj razini, a i onima višima, padu broja stanovnika, nažalost, ne svjedoči samo naša općina Klana, a na razini naselja rijetkost je porast kakav se dogodio u našoj Škalnici.

Još malo brojčanih podataka

Na internetskim stranicama Primorsko-goranske županije (www.pgz.hr) gotovo svakodnevno objavljuju se podaci o broju novozaraženih virusom Covid-19 koji nam je svima poremetio život u svakom smislu. Te objave, temeljene na podacima Epidemiološke službe Nastavnog zavoda za javno zdravstvo Primorsko-goranske županije, često sadrže tablice s brojem zaraženih prema jedinicama lokalne samouprave, a iz njih se da iščitati da prošle godine na području općine Klana niti jedan mjesec nije prošao bez korone.

I dok smo se u 2020. godini prilično dobro izvukli, u 2021. smo, neovisno o javnom pridržavanju važećih epidemioloških mjera, virusu izgleda širom otvorili vrata te zabilježili ukupno čak 377 koronaslučajeva, a najkritičniji mjeseci bili su ožujak (30), travanj (52), rujn (34), studeni (118) i prosinac (69). Pojedinačna su iskustva s virusom izuzetno različita, a stavove o toj bolesti najbolje je zadržati za sebe. Ako ni zbog čega drugog, onda zbog onih koji nisu prošli „lišo“. Kamo sreće kad bi ove brojke ovdje stale i zauvijek ostale samo dio povijesti.

OPĆINSKI TRENUTAK

Poštovani čitatelji Glasnika Općine Klana!

Protekla 2021. godina u svakome je smislu bila prepuna izazova i iako ju je u prvome redu obilježila pandemija koronavirusa, koju smo neposredno ili posredno osjetili, na području naše općine učinjeno je jako puno, što ćemo zabilježiti u ovome broju Glasnika. Postoji jedna znakovita izjava o kojoj nisam previše razmišljala dok nisam počela raditi u lokalnoj samoupravi, a ona glasi: "Što se ne zapiše, kao da se nije ni desilo". Upravo zato u našim Glasnicima želimo podsjetiti na događaje koji su obilježili prethodnu godinu, ali i na naše istaknute mještane i njihove uspjehe.

Ovim putem još jednom želim zahvaliti što ste na prošlim lokalnim izborima prepoznali moj trud koji ulažem kako bi naša općina Klana bila mjesto po mjeri svakog čovjeka. Ponosna sam što ću se u još jednom četverogodišnjem mandatu družiti s vama i imati priliku realizirati još puno vrijednih projekata, a nadam se da ćemo imati prilike i za puno više druženja nego što smo ih imali u protekle dvije godine.

Vaša načelnica

POMOĆ POTRESOM POGOĐENIM PODRUČJIMA

Početak 2021. godine obilježila je tragedija koja se nadovezala na posljednje dane 2020., a koja je zadesila jedan dio naše domovine. Dana 29. prosinca 2020. godine u 12 sati i 19 minuta okolicu Petrinje pogodio je razoran potres magnitude 6.2 prema Richteru. Ljudi koji su do prije nekoliko dana živjeli normalnim životom u jednoj su minuti izgubili sve. Već 31. prosinca 2020. Općina je reagirala organizacijom humanitarne akcije u koju su se mještani odmah uključili te je poslana prva humanitarna pomoć u potresom pogođena područja. Početkom siječnja odlučilo se uručiti materijalnu pomoć određenim općinama u vidu materijala za gradnju. Jedna od potresom pogođenih područja je i Općina Kravarsko, u kojoj je oštećeno oko 400 objekata, a čak njih 100 moralo se srušiti. Teško je stradala i župna crkva. U Općinu Kravarsko otpremljeno je 20 kubika termoizolacijskog materijala te 420 stolica u čemu su donacijama sudjelovali Miladin Marković, direktor DI Klana i Nenad

Marinac, a za prijevoz je zaslužan lokalni autoprijevoznik Robert Medvedić. Na području naše općine realizirano je i niz drugih akcija od strane udruga, ustanova i pojedinaca kojima se pomoglo na najrazličitije načine.

NOVI OBJEKTI NA NAŠEM PODRUČJU – LJEKARNA PAHOR I TRGOVINA BIROTA U KLANI, TRGOVINA KRK U ŠKALNICI

Ponosni smo što naša Klana raste. Iako, nažalost, neki dragi ljudi odlaze, dolaze novi. Rastu vrtić i škola. S takvim rastom rastu i potrebe našeg stanovništva za većim standardima. Jedan od njih je svakako i otvorenje ljekarne magistre Jasminke Pahor, dugogodišnje vlasnice ljekarne na Viškovu. Naime, Klana do prošle godine nije imala samostalnu ljekarnu, već samo depo lijekova u sklopu ljekarni Jadran iz Rijeke. Iako su se u depou u svakome trenutku mogli naba-

Klana za Kravarsko

Od prošle godine u Klani djeluje Ljekarna Pahor (Foto: za Novi list Sergej Drechsler)

viti lijekovi koji se dobivaju na recept, nisu se mogli nabaviti magistralni pripravci kao ni određeni lijekovi iz inozemstva. U Ljekarni Pahor postoji i odjel sa zdravom hranom te kozmetikom, a ljubazno osoblje u svakom je trenutku spremno pomoći i stručnim savjetom. U doba pandemije osobito smo postali svjesni činjenice koliko je bitno imati dobro opremljenu ljekarnu u svome mjestu.

U proljeće su se otvorila još dva objekta koja su vrlo važna za svakodnevni život mještana, poglavito onih starijih, koji nemaju mogućnost svakoga dana odlaziti u kupnju u trgovačke centre u obližnjem Viškovu ili Rijeci. Osobito su bili zakinuti mještani Škalnice koji su i za nabavu najosnovnijih potrepština morali napustiti svoje mjesto. Nakon gotovo dvogodišnje intenzivne potrage za zakupcem početkom godine su se na općinski natječaj javile Trgovine Krk s kojima je Općina odmah uspostavila dobru suradnju. Poduzeće je adekvatno uredilo prostor u Škalnici te je mjesto konačno ponovno dobilo trgovinu. Trgovine Krk su ujesen preuzele i bivšu trgovinu Radnik te "željezaru" i time obogatile ponudu trgovačkih proizvoda u Klani.

Nakon dugotrajne potrage za zakupcem Škalnica je lani konačno dobila dućan

Polovicom svibnja je na predjelu Sv. Roka otvoren novi, veliki dućan Birota. Na taj je način djelomično riješen problem nekadašnjeg restorana "Taverna" koji je godinama bio zapušten i derutan. Prostor je proširen i uređen, a sadašnji vlasnik namjerava otvoriti i kafić u preostalom prostoru.

Birota u dijelu nekadašnje Taverne

zaželi!
Program
zapošljavanja
žena

Projekt Zaželi

Na našu veliku žalost, ali ponajprije na žalost naših korisnika, u srpnju je završio projekt "Zaželi" koji je olakšavao svakodnevnicu starijim i nemoćnim mještanima. U razgovorima s Ministarstvom dobili smo odgovor da će se projekt nastaviti u narednom razdoblju, međutim nismo dobili odgovor kada će se to točno dogoditi. U svakom slučaju, čim dobijemo informacije, naši će mještani biti pravovremeno obaviješteni.

OBNOVA ŠKOLSKE SPORTSKE DVORANE

U ožujku prošle godine posjetio nas je župan Zlatko Komadina zajedno s resornom pročelnicom Editom Stilin povodom obnove školske sportske dvorane

Lanjski proljetni posjet župana Zlatka Komadine i pročelnice Edite Stilin rezultirao je obnovom vanjskog dijela školske sportske dvorane

u vrijednosti gotovo milijun kuna. Dvorana je bila u derutnom stanju, godinama je propuštala, tako da je uništen i unutrašnji prostor. Valja napomenuti da je realizirana samo prva faza obnove školske dvorane, budući se nakon završetka radova na fasadi namjerava prionuti obnovi unutrašnjosti. Općina Klana je na projektu sudjelovala u obnovi toplog mosta, gdje je u potpunosti zamijenjena stolarija, te u troškovima nadzora projekta.

OTVORENJE RECIKLAŽNOG DVORIŠTA U KLANI

Prošlogodišnji travanj donio je završetak najvećeg projekta u proteklom četverogodišnjem mandatnom razdoblju – otvoreno je Reciklažno dvorište Klana. Ovime je Općina Klana nadogradila i završila svoj sustav gospodarenja otpadom. Općina Klana prva je jedinica lokalne samouprave koja je podijelila spremnike za odvojeno prikupljanje komunalnog otpada, a otvorenjem reciklažnog dvorišta mještanima je omogućeno i odvajanje svih frakcija otpada i ponovno recikliranje.

Projekt Reciklažno dvorište Klana vrijedan je 2.142.875,00 kuna, od kojih je 1.821.433,75 kuna, odnosno 85 posto sufinancirala Europska unija iz Kohezijskog fonda, a sukladno Ugovoru o dodjeli bespovratnih sredstava potpisanog s Ministarstvom gospodarstva i održivog razvoja i Fondom za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost. Preostalih 15 posto financirala je Općina Klana iz vlastitih sredstava.

Reciklažnim dvorištem upravlja Komunalno društvo Čistoća. Otpad se zaprima prema sljedećem rasporedu – ponedjeljkom, utorkom i petkom od 8 do 15 sati, srijedom i četvrtkom od 13 do 20 sati te subotom od 8 do 13 sati.

PODJELA KOMPOSTERA

Kako bi sustav zbrinjavanja otpada na području općine Klana u potpunosti odgovarao standardima Europske unije, u studenom prošle godine Općina Klana nabavila je 100 kompostera za potrebe svojih mješтана. Zainteresirani građani se još uvijek mogu javiti u Općinu Klana i predati zahtjev za dodjelu besplatnih kompostera.

PROBLEM DIVLJIH DEPONIJA

Nakon uvođenja sustava odvojenog prikupljanja otpada Općina Klana se sve više susreće s pojavom divljih deponija. Divlji deponiji su mjesta, najčešće u prirodi, koja nisu namijenjena odlaganju otpada. Stvaraju ih nesavjesni pojedinci i svi oni koji ne brinu o prirodi i zaštiti okoliša. Postojanje divljih deponija ukazuje na još nedovoljno razvijenu ekološku svijest pojedinaca. Općina Klana se uglavnom prostire na šumskom području i nesavjesni pojedinci u toj činjenici pronalaze priliku za "zbrinjavanje" svog komunalnog otpada, a čest je i slučaj da se u našoj netaknutoj prirodi poduzetnici iz drugih općina pokušaju riješiti svog građevinskog otpada. Općina Klana je tom problemu doskočila na način da je na pojedinim punktovima postavila kamere pa i "uhvatila na djelu" ovakvo namjerno uništavanje prirode, ali isto tako dobila sredstva za sanaciju od Fonda za energetske učinkovitost u omjeru 60:40 %. Sanacija divljih deponija namjerava se provesti tijekom 2022. godine. Ovim putem želim zahvaliti svim odgovornim ljudima koji nam se javljaju kada u prirodi vide počinitelje. Tako ih puno lakše otkrijemo i prisilimo da očiste nered koji su napravili. Samo zajedničkim naporima i kolektivnom svijesću možemo sačuvati svoj okoliš!

Od početka travnja 2021. u Klani djeluje reciklažno dvorište

OBNOVLJEN KROV NA BIVŠOJ KINOSALI KLANA

Prošla je godina donijela i obnovu krova na bivšoj kinosali u Klani. Krov je već godinama bio u jako lošem stanju i bila mu je potrebna hitna obnova. Investicija zamjene krova vrijedna je 350.000 kuna, a financirana je sredstvima Ministarstva regionalnog razvoja i Primorsko-goranske županije. Zamjena krova predstavlja prvu fazu u obnovi kinosale. U tekućoj se godini namjerava zamijeniti cjelokupna stolarija, a obnova unutrašnjosti zgrade također je prijavljena na Natječaj za provedbu tipa operacije 7.4.1 „Ulaganja u pokretanje, poboljšanje ili proširenje lokalnih temeljnih usluga za ruralno stanovništvo, uključujući slobodno vrijeme i kulturne aktivnosti te povezanu infrastrukturu“.

Od ostalih komunalnih radova valja izdvojiti nastavak uređenja mrtvačnice, postavljanje koša i ograđivanje dječjeg igrališta u Studeni, obnovu kapelice u Studeni, na kojoj je postavljena i dekorativna kovana ograda. Također, krajem godine osvijetljeno je i raskršće na skretanju za Brezu, na kojem je nedostajala javna rasvjeta i predstavljalo je točku ugroze u prometu.

OSVIJETLJENA GRADINA

Baš onako kao što zaslužuje svaki važan povijesni lokalitet i kulturni spomenik baštine, klanjska Gradi-

I vanjski i unutarnji dio bivše kinosale iziskuje obnovu te će realizacija morati teći korak po korak. U 2021. godini obnovljen je krov.

na, antički kulturno-povijesni spomenik koji je u Klani zvan i Sveta Trojica, u srpnju je zasvijetlila punim sjajem. Zahvaljujući projektu „Povežimo se baštinom“, sufinanciranom od Europskog fonda za regionalni razvoj, a u kojem u sklopu Urbane aglomeracije Rijeka

sudjeluje deset jedinica lokalne samouprave i Turistička zajednica Grada Rijeke, Gradina je postala atraktivna pozornica za održavanje kulturnih programa, ali i lokalitet kojim se može podičiti svaki naš mještalin. U sklopu projekta su uz dekorativnu rasvjetu za Gradinu nabavljene stolice, klupe te montažna bina za izvođače što je olakšalo i profesionaliziralo odvijanje svih kulturno-umjetničkih i zabavnih programa. Realizacijom ovog projekta stari je kaštel postao prepoznatljiv te je svjetlima ponad samog centra Klane uvelike promijenio vizuru i uljepšao cjelokupni izgled mjesta.

Gradina pod svjetlima

TRANSPARENTNOST PRORAČUNA

Općina Klana je i protekle godine dobila najvišu moguću ocjenu za transparentnost proračuna. Transparentnost proračuna jedna je od najvažnijih stavki u poslovanju svake jedinice lokalne samouprave, a mi smo ponosni što smo nakon stupanja na mandat uspjeli ostvariti i zadržati čistu peticu!

VRIJEDNO PRIZNANJE OPĆINI KLANA

Određenim mjerama i postupcima u Klani je podignuta kvaliteta života, posebice za mlade obitelji pa nam je stoga stiglo priznanje koje nas je istaknulo na području cijele Hrvatske. Naime, dobili smo priznanje za izniman doprinos u području broja rođenih i prirodnog prirasta zbog kojih se, prema podacima Državnog zavoda za statistiku, nalazimo među deset najboljih hrvatskih općina. Ovo vrijedno priznanje nas je izuzetno razveselilo jer je to dokaz da uspješno provodimo program rada i uvođenja nadstandarda za djecu i mlade. Prema posljednjem popisu stanovništva iz 2021. godine na području gotovo čitave Hrvatske zamjetan je pad broja rođenih, stoga nas ovo priznanje još više veseli.

DRUŠTVENI ŽIVOT

Već drugu godinu za redom kulturnim i društvenim djelatnostima upravljala je pandemija koronavirusa. Kada je bilo manje zaraženih i kada je stožer barem djelomično popustio mjere, tada su se i u Klani održavala društvena događanja. Nismo mogli održati preduskršnje druženje pa smo našim umirovljenicima i djeci podijelili slatke pakete. U lipnju i srpnju je situacija s koronavirusom bila znatno bolja pa smo mogli prionuti organizaciji. Tako je na Gradini nastupio niz glazbenika i glumaca, a publika željna kulturnih programa uživala je u svakome trenutku. Također, u srpnju smo održali i prvi dio manifestacije "Dani zdravlja", koju je u stopostotnom iznosu financirao Europski socijalni fond, a u četiri dana druženja s najboljim hrvatskim kuharima i trenerima, svi su posjetitelji mogli saznati mnoštvo činjenica o zdravom načinu života. Gljivijada se zbog strogih jesenskih epidemioloških mjera nije mogla održati, kao ni tradicionalno kićenje jelke ni Advent u Klani. Tek simbolično održan je Ispračaj Stariga lita na Vasi kojim smo odmahnuili 2021. godini u nadi da će nam 2022. biti u svakome smislu bolja!

Željka Šarčević Grgić,
načelnica Općine Klana

Nagrađen uspjeh

Općina Klana je i lani krajem školske godine nagradila najbolje učenike Osnovne Škole Klana, a krajem kalendarske godine dodijeljene su i jednokratne stipendije najboljim srednjoškolcima, studentima i sportašima. Po 2000 kn dobili su gimnazijalci Maxim i Marija Samaržija, studenti Lucijan Valenčić i Iva Jelić te sportaš Matija Valenčić. Najbolji od najboljih odabrani su putem natječaja koji se od 2017. raspisuje tijekom posljednjeg tromjesečja u godini.

RUNE

Projekt RENE prvi je i trenutno jedini prekogranični projekt na razini EU koji povezuje teritorije nekoliko država članica ultrabrzom širokopojasnom optičkom infrastrukturom, a koji je dobio sredstava iz fonda Connecting Europe Broadband Fund (CEBF). Potonji je većinski vlasnik tvrtke Rune Group S.A., koja posjeduje RENE Enia (Slovenija) i RENE Crow (Hrvatska).

Početkom prosinca 2019. projekt RENE dobio je nagradu EU Broadband Award kao najbolji projekt u svojoj kategoriji. Gradnja mreže obuhvatit će 45 gradova i općina u Hrvatskoj. Kroz tri godine, koliko će trajati gradnja, ultra brzom širokopojasnom optičkom infrastrukturom omogućit će se približno 130 tisuća priključaka. Izgradnja mreže RENE u Hrvatskoj trenutno se odvija na nekoliko područja. Tamo gdje je već izgrađena mreža između naselja (tj. primarna mreža), gradi se mreža prema korisnicima (tj. sekundarna mreža) i korisničke veze i povezuju korisnike na mrežu. Radovi na postavljanju infrastrukture i priključaka za brzi internet u općini Klana započeli su početkom 2021. godine. Projekt je u fazi realizacije, a buduća optička infrastruktura pokrivat će sva naselja na području općine Klana.

Ivana Vlaše

PROJEKTI

IDEJNI PROJEKT DOMA ZA STARIJE "PRSTEN"

Nakon višegodišnjih napora stavljanja u funkciju bivše vojarnе "Mate Blažina", pregovora s mnogobrojnim investitorima i neuspjelih projekata, gotov je idejni projekt budućeg Doma za starije osobe „Prsten“, koji će se graditi na spomenutoj lokaciji. Slijedi izrada glavnog projekta i pripreme za prijavu na natječaje za dobivanje sredstava iz europskih fondova. U projekt su uključene Primorsko-goranska županija, Grad Kastav i općine Čavle, Viškovo, Jelenje i Klana, a riječ je o izgradnji doma 4. generacije po modelu kućanskih zajednica. Projekt je u prosincu predstavljen u Čavlima, gdje je istaknuto kako se radi o najsuvremenijem europskom modelu pristupa skrbi o osobama starije životne dobi. Dom će biti prilagođen svim korisnicima, neovisno o stupnju pokretljivosti. Osim toga, namjera je da bude dostupan svim građanima, a u prvome redu onima koji se smještaju u dom temeljem rješenja Centra za socijalnu skrb.

Za projekt Doma za starije osobe „Prsten“ izrađena je analiza prostornih mogućnosti i idejno rješenje kojim se predviđa rekonstrukcija postojećih objekata i dogradnja novih na mjestu kompleksa bivše vojarnе u Klani. Osim smještajnih kapaciteta u otprilike dvjestotinjak jednokrevetnih soba smještenih u tri objekta, idejno rješenje predviđa i organizaciju mnoštva zajedničkih sadržaja, dnevnih prostora – čitaonice, kafića, multifunkcionalne dvorane, frizerskog i pedikerskog salona, prostora za fizikalnu terapiju, manjeg bazena i slično, koji su smješteni tako da su dostupni i svim stanovnicima Klane i okolice pružajući mogućnost ostvarivanja zajedništva između korisnika doma i vanjskih korisnika. Cilj je omogućiti starijim osobama, korisnicima doma, dostupnost svih sadržaja i aktivnosti koje su mogli koristiti i prije boravka u domu. Uz objekte ukupne površine oko 10 000 metara kvadratnih, korisnicima će biti na raspolaga-

Slavko Gauš, Željka Šarčević Grgić i Dušan Štemberger s Dragicom Marač, pročelnicom Upravnog odjela za socijalnu politiku i mlade PGŽ

nju i mnoštvo vanjskih sadržaja u uređenom okolišu kompleksa – otvorene terase, bočalište, zelene površine, mogućnost aktivnosti uzgoja povrća i cvijeća i slično. Sljedeća faza projektne dokumentacije je izrada idejnog projekta za lokacijsku dozvolu kojom će se definirati fazna izgradnja kompleksa nakon čega slijedi izrada glavnih projekata za potrebe ishođenja građevinskih dozvola. Idejno rješenje Doma za starije osobe "Prsten" izradio je Studio Mapa.

Riječ je o investiciji procijenjene vrijednosti od oko 100 milijuna kuna, pa će se projekt u novoj financijskoj perspektivi EU-a kandidirati za europska sredstva. Dom bi bio kapaciteta 200 korisnika, a organizacijski bi postao ispostava Doma

Kantrida. Poslovanje će se bazirati na modelu kućanskih zajednica, odnosno na suvremenom konceptu rada u domovima za starije osobe u kojima se stvara okruženje slično obitelji. Koncept upravljanja i rada u Domu bio bi po modelu E-Qalina, visokog europskog standarda, gdje PGŽ ima desetogodišnje iskustvo, a najbolji primjer je Dom Kantrida koji ima visoke ocjene korisnika i članova njihovih obitelji.

Željka Šarčević Grgić

„Prsten“ je zamišljen kao idealno mjesto za starije osobe

PROJEKT „ZAŽELI“

zaželi!
Program
zapošljavanja
žena

ZAVRŠEN EUROPSKI PROJEKT „RUKE POMAŽU“

Sredinom srpnja 2021. u Viškovu je održana završnica EU projekta „Ruke pomažu“ u kojem su nositelj projekta Općina Viškovo i partner Općina Klana na radno mjesto gerontodomaćica zaposlili ukupno 15 dugotrajno nezaposlenih žena. Općina Klana zaposlila je 9 gerontodomaćica koje su pružale pomoć za nešto više od 50 korisnika starije životne dobi, dok je Općina Viškovo zaposlila 6 gerontodomaćica koje su pružale pomoć i podršku za nešto manje od 50 korisnika. Podrška se ponajprije očitovala u dostavi namirnica, pripremi obroka, održavanju higijene i čistoće stambenog prostora, pomoći pri oblačenju i svlačenju, u posredovanju u ostvarivanju raznih prava (dostava lijekova i pomagala, plaćanje računa i sl.) te u socijalnoj integraciji. Starijima je pružana podrška kroz razgovore i druženja čime se također doprinijelo podizanju kvalitete njihova života.

Projekt „Ruke pomažu“, vrijedan nešto više od 2,7 milijuna kuna, u cijelosti je financiran sredstvima Europskog socijalnog fonda iz programa Zaželi – program zapošljavanja žena – faza I. Osim zapošljavanja 15 dugotrajno nezaposlenih žena, projekt je omogućio podršku i pomoć starijem stanovništvu koje ili živi u samačkim domaćinstvima ili ih obitelj ne može dovoljno često obilaziti.

Iz projekta su također osigurana i sredstva za nabavu kućanskih higijenskih potrepština na mjesečnoj razini za sve uključene starije i nemoćne osobe pa je tijekom 2 godine trajanja projekta podijeljeno oko 1500 takvih paketa.

Dodatnu vrijednost projekta čini provedeno osposobljavanje za poslove gerontodomaćica jer je 9 zaposlenih žena završilo navedenu edukaciju i steklo uvjerenje o osposobljenosti što će im itekako pomoći u njihovu daljnjem sudjelovanju na tržištu rada.

U ime Općine Klana pročelnica Jedinственog upravnog odjela Ivana Vlaše rekla je kako je projekt u Klani bio dobro prihvaćen: „Ljudi su se navikli na gerontodomaćice i na skrb koju im one pružaju. Ovim smo projektom visoko podigli letvicu u pružanju dodatnih socijalnih usluga i nadamo se da će se raspisati novi natječaj kako bismo i u budućnosti mogli osigurati takvu vrstu skrbi.“

Matea Piković

Pročelnica Ivana Vlaše prezentirala je projekt „Zaželi“ proveden u Klani

PROJEKT „ČUVAJMO ZDRAVLJE“

Tijekom 2021. godine proveden je prvi dio projekta „Čuvajmo zdravlje“ za koji je Ugovor o dodjeli bespovratnih sredstava potpisan u rujnu 2020. godine. Projekt je financiran sredstvima iz Europskog socijalnog fonda.

Podaci HZJZ-a kazuju kako od raka debelog crijeva jednako mogu oboljeti i muškarci i žene. Isti počinje bez vidljivih simptoma, a njegovo rano otkrivanje spašava živote. Dokazano je da prehrana i okoliš u razvijenijim zemljama svijeta ne idu na ruku čovjeku, nego protiv njega i njegova zdravlja. Što se tiče dijabetesa, koji se naziva i globalnom pandemijom, važno je znati da pravovremeno prepoznavanje bolesti i početak adekvatnog liječenja mogu odgoditi ili spriječiti daljnje komplikacije. Promjena životnih navika može najviše pomoći, a često su smanjenje tjelesne težine, pravilna prehrana i redovita tjelovježba dovoljni za dobru regulaciju šećera. Kako bi ljudi mogli preventivno djelovati i

usvojiti nove životne navike i time poboljšati svoje zdravlje, nužno je da budu educirani. A upravo iz tog saznanja proizašla je ideja o projektu „Čuvajmo zdravlje“.

Projekt je osmišljen kako bi pridonio povećanju znanja i svijesti o važnosti zdravlja i prevencije bolesti. Naglasak projektnih aktivnosti usmjeren je na prevenciju raka debelog crijeva i dijabetesa te na promicanje zdravlja i zdravog načina života s naglaskom na zdravu prehranu i suživot s prirodom. Stoga su osmišljene edukativne radionice, radionice kuhanja, radionice u prirodi, organiziranje manifestacije „Dani zdravlja“, izrada zdravstvenog portala/mobilne aplikacije, izrada edukativnih materijala, organiziranje akcije „Kretanjem do zdravlja“.

Prvi dio projekta održan je u Klani od 22. do 25. srpnja 2021. godine u sklopu manifestacije „Dani zdravlja“ kada su mnogobrojne posjetitelje privukle kulinarske radionice, akcija vježbanja „Kretanjem do zdravlja“ i kulturno-zabavni program. Četiri su dana realizirana na način da je jutarnji dio dana bio rezerviran za vježbanje, poslijepodnevni za kulinarske radionice, a večernji za opuštanje. Prvu akciju vježbanja „Kretanjem do zdravlja“ predvodio je Mario Mlinarić, poznati kondicijski trener, magistar kineziologije, organizator brojnih humanitarnih akcija po pitanju promidžbe sporta i zdravlja. Široj hrvatskoj javnosti poznat je i kao prvi trener u RTL-ovu reality showu „Život na vagi“, glumac u nekolicini sapunica, višegodišnji trener Cro-Copa i nositelj Guinnessova rekorda. U mnogim je medijima prozvan „omiljenim hrvatskim trenerom“, „hrvatskim kraljem fitnessa“ i „trene-

Tomislav Špiček pomno je objasnio kako pripremiti zdravu salatu od heljde

Mario Mlinarić vodio je prvu akciju „Kretanjem do zdravlja“

rom svih trenera". Za prvu kulinarsku radionicu bio je zadužen ne manje poznati Tomislav Špiček, jedan od najpoznatijih zagrebačkih profesionalnih kuhara, a proslavili su ga nastupi u kulinarskim showovima "Kruške i jabuke" te "Tri, dva, jedan – kuhaj". Poznat je po njegovanju tradicionalne, kontinentalne kuhinje, a u Klani je pokazao svoju snalažljivost u pripremi zdrave hrane u što su se uvjerali i mnogobrojni posjetitelji. Navečer su zasjala svjetla Gradine te je u kulturno-zabavnom dijelu programa nastupio Robert Mikuljan Quintet koji okuplja ponajbolje glazbenike hrvatske jazz scene. Drugog je dana akcija vježbanja održana pod vodstvom Aleksandra Mikete iz Centra Miketa koji je spoj fitness centra i moderne funkcionalne rehabilitacije. U kulinarskoj radionici glavni je bio Mate Janković, poznati vrhunski kuhar i promotor odlične gastronomije, koji je veliko umijeće pokazao u natjecateljsko-kulinarskom showu "Master-Chef Hrvatska", da bi nakon toga bio pozvan kao član žirija u kulinarski show "Tri, dva, jedan – kuhaj!". Ulogu

mentora ostvario je u HRT-ovu kulinarskom showu "Kuhan i pečen". U večernjem dijelu programa publika se opustila uz čakavsku predstavu „3,2,1 glasaj!“ Udruge „Domoljub 1909.“ iz Rukavca. Treću akciju vježbanja vodila je Tea Miketa iz Centra Miketa, kulinarsku radionicu Mate Janković, a publika je u večernjim satima uživala u predstavi „Na kavici u podne“ Teatra Gavran. Zaključni dio programa započeo je akcijom vježbanja uz vodstvo Asje Petersen, verificirane međunarodne pilates edukatorice čije je ime dobro poznato u svijetu pilatesa i sporta. Kulinarsku radionicu predvodio je Luka Dančulović, amaterski kuhar široj publici poznat kao duhoviti finalist showa „Tri, dva, jedan - kuhaj“, a na Gradinu su navečer pred publiku stigli vokalna solistica Vivien Galletta i Robert Funčić, cijenjeni riječki skladatelj i producent.

Ostatak projektnih aktivnosti poput predavanja i edukativnih radionica ostao je za realizaciju u drugom dijelu projekta u 2022. godini.

Matea Piković

POZADINSKI RAD MMC-a

Uslijed radova na zgradi vatrogasnog doma DVD-a Klana općinski Multimedijalni centar od proljeća pa sve do kraja 2021. godine nije mogao biti otvoren za korisnike. Zbog velikih i dugotrajnih vanjskih i unutarnjih radova na cijeloj zgradi prostor je bio službeno tretiran kao gradilište, a u takvim se slučajevima zbog raznoraznih opasnosti dolazak na lice mjesta dozvoljava samo službenim i ovlaštenim osobama. Od 2020. godine koronom ograničeno društveno djelovanje ovime je bilo dodatno otežano što će zasigurno ostaviti traga jer je teško vratiti se na staro kada se izgubi kontinuitet.

Redovna djelatnost Centra silom prilike bila je svedena na minimum. Tko je poželio ili zatrebao knjigu, bez nje nije ostao jer se taj dio obavljao terenski i djelatnica je po dogovoru dostavljala knjige korisnicima. Aktivnosti poput

glazbenih i kreativnih radionica nisu se, nažalost, mogle održavati. Društveno zaknut rad kompenziran je onim „iza vrata“ prilikom čega se moglo posvetiti organizaciji rekordnog broja programa na Gradini na način da bude zadovoljeno sve vezano uz epidemiološke mjere, što se posebno odnosilo na kontrolirani broj posjetitelja. Zahvaljujući financijskoj potpori Upravnog odjela za socijalnu politiku i mlade Primorsko-goranske županije nastavljen je i projekt novih tehnologija u sklopu kojega je za interaktivni ekran nabavljen pomični, elektronski stalak pa ekran može služiti kao pametna ploča, prezentacijsko platno ili interaktivni stol, a za nastavak glazbenih radionica nabavljena je nova glazbena oprema. Što još reći nego da će po završetku radova na obnovi vatrogasnog doma MMC biti spremniji no ikad za povratak starih i uvođenje novih aktivnosti.

Nova glazbena oprema nabavljena je uz veliku financijsku potporu PGŽ temeljem natječaja Upravnog odjela za socijalnu politiku i mlade

Ivana Marinčić

Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog fonda za regionalni razvoj.

POVEŽIMO SE BAŠTINOM

Revitalizacija kaštela Gradina

Dana 16. srpnja 2021. sve je bilo spremno za najveći dan posljednjih godina na klanjskoj Gradini kada je organizirano veliko svečano otvorenje osvijetljenih zidina Gradine – pozvani važni i mnogobrojni gosti, organiziran nastup klape Intriga, raskošno uređena pozornica... Cijeli su se dan oblaci nećkali na kojoj bi se strani okupili, a sunčeve zrake borile su se za svoje mjesto. Kiša se pak suzdržavala sve dok tik pred samo otvorenje nije odlučila pokazati svoju snagu. Otvorenje se ipak održalo, pjesmu klape Intriga zamijenili su zvukovi pljuštanja kiše, a svečani su govori umjesto pod reflektorima održani pod kišobranima.

Osvjetljenje Gradine realizirano je u sklopu velikog EU projekta „Povežimo se baštinom“ čiji je osnovni cilj izgradnja novih i revitalizacija postojećih lokacija kulturno-povijesne baštine, a u svrhu stvaranja nove ponude za posjetitelje. Riječ je o projektu koji je sufinanciran sredstvima Europske unije iz Europskog fonda za regionalni razvoj, a okuplja deset jedinica lokalne samouprave. Nositelj je projekta Grad Rijeka, a obavezni partner Turistička zajednica grada Rijeke.

S otvorenja

Prilikom otvorenja novouređene Gradine načelnica Općine Klana izrazila je veliko zadovoljstvo realiziranim i zahvalnost na prilici sudjelovanja u projektu „Povežimo se baštinom“. U ime Primorsko-goranske županije čestitke je uputila izaslanica župana Nikolina Radić Štivić naglasivši da je ulaganje u baštinu jedan od najvažnijih segmenata kojima za buduće generacije možemo sačuvati ono što su nam ostavili naši preci. Uz predsjednika Općinskog vijeća Općine Klana, općinski projektini tim, nekolicinu načelnika i zamjenika načelnika drugih jedinica lokalne samouprave te sudionika u projektu poput izvođača radova i predstavnika nadzornih tijela otvorenju je prisustvovao i nekadašnji načelnik Općine Klana i dugogodišnji predsjednik Društva za povjesnicu Klana, Ivan Šnajdar, koji je najzaslužniji da su zidine Gradine konzervirane i sačuvane. Uputivši čestitke svima koji su sudjelovali u projektu, svoje zadovoljstvo izrazio je riječima: „Ovako osvijetljenu i uređenu Gradinu zamislio sam davne 1994. godine kada je Društvo za povjesnicu Klana započelo s arheološkim iskopima i obnovom kaštela.“

Svi radovi na Gradini izvedeni su pod budnim okom arheologinje Ane Golje

Osvijetljene vanjske zidine kaštela daju posebnu vizuru cijelom mjestu, a postavljena je i dekorativna rasvjeta uz unutarnji dio zidina koja doprinosi specifičnoj ambijentalnosti i ugodnosti. Osim toga, za potrebe izvođenja programa nabavljena je montažna pozornica za izvođače te prikladne drvene klupice i stolice za posjetitelje. Do kraja ljeta 2021. na Gradini je

The Beatles Revival Band i Raspad sistema zajedno na pozornici

održano čak 11 programa, a i izvođači i posjetitelji bili su složni u tome da je doživljaj na liscu mjesta fantastičan. Povodom manifestacije „Dani zdravlja“ na Gradinu su u srpnju stigli Robert Mikuljan Quintet, udruga Domoljub 1909. s predstavom „3,2,1 glasaj“, Teatar Gavran s predstavom „Na kavici u podne“ te glazbenici Robert Funčić i njegova gošća Vivien Galletta čije je glazbene izvedbe omela kiša. Na koncertu svjetskog ranga talijanskog Riccardo Grosso Blues Banda, kojemu je prethodio nastup Riccarda Staraja i Marka Sedlaka, u sklopu Jerry Ricks Blues Festivala moglo se vidjeti mnogo nepoznatih lica, a mjesto više tražilo se i posljednjeg dana mjeseca srpnja kada je na Gradini gostovao popularni Mario Lipovšek Battifiaca. Dan kasnije je u izvedbi Ansambla Intermezzo i Mensura Puhovca održana predstava „Bura i klobuk“, a prvi vikend u kolovozu publiku su oduševili The Beatles Revival Band u kojem glavnu riječ vodi naš Klanjac Goran Rubeša te domaći glazbeni bend Raspad sistema koji zaslužuje posebnu pohvalu jer su se djeca sama snalazila cijelo ljeto, okupljala se i vježbala ne bi li održala kontinuitet nakon što su u lipnju prvi put nastupili u Zagrebu na smotri školskih bendova Superval.

Rokova na Gradini

Gradina je lani itekako dobro poslužila i za zabavni dio Rokove. Naime, dok je u 2020. godini zabavni dio zbog epidemioloških mjera u potpunosti izostao, lani je postojala mogućnost da se on održi, no morali su biti zadovoljeni određeni uvjeti: osigurana sjedeća mjesta, postojanje suglasnosti županijskog stožera, završetak programa do 0:00. Osigurati sjedeća mjesta i završiti s programom do ponoći predstavljalo je nemoguću misiju na uobičajenom rokovskom mjestu ispred vatrogasnog doma DVD-a Klana. Stoga je Općina Klana zabavu organizirala gdje je to bilo moguće, a nastupili su Edi Maružin i Banditi u subotu te Željko Pervan u nedjelju.

Rokovu s izuzetno bogatim programom i mnogobrojnim sudionicima, u sklopu koje su se održavala tradicionalna natjecanja poput vatrogasnog natjecanja djece i mladeži, boćarski turnir, malonogometni turnir i sl. nismo doživjeli od 2019. godine. Lani je tek odigrana prijateljska nogometna utakmica između Klane i Rječine, a planinari su u znatno manjem broju od uobičajenog gledali rokovski zalazak sunca s Obruča.

Klupa Intriga nije dočekala svoj nastup. Kiša se pobrinula za to da se otkaže koncert i u idućem predviđenom terminu. Od razmišljanja da se program nastavi u rujnu odustalo se nakon što se ustanovilo da se već krajem kolovoza, neovisno o tome je li dan sunčan, navečer na Gradini pojavi takva vlaga da uključivanje instrumenata, pojačala, miksera... u struju postane opasno.

Ivana Marinčić

Edi Maružin i Banditi povodom Rokove

NAGRAĐENI NA SVEČANOJ SJEDNICI 2021.

Svečana sjednica Općinskog vijeća, koja se svake godine održava na dan Sv. Roka, 16. kolovoza, najvažniji je rokovski događaj s gledišta Općine Klana jer u središte pozornosti dolaze oni kojima su dodijeljene općinske nagrade. U 2021. godini nagrađeni su:

- Nogometni klub Klana Nagradom Općine Klana za izuzetan doprinos razvoju sporta na području općine Klana, promidžbi klanjskoga kraja i sportskom odgoju niza generacija, a povodom 90 godina djelovanja
- Boćarski klub Studena Priznanjem Općine Klana za izuzetan sportski rezultat u 2021. godini
- Sonja Surina Priznanjem Općine Klana za izniman doprinos očuvanju mjesnog govora i tradicijskih običaja Lisca
- Ariana Gauš kao učenica generacije školske godine 2020./2021.

Ivica Barak (predsjednik NK Klana), Sonja Surina, Marina Medarić (zamjenica župana PGŽ), Dušan Štemberger (predsjednik Općinskog vijeća Općine Klana), Željka Šarčević Grgić (načelnica Općine Klana), Ariana Gauš i Kristijan Vlaše (predsjednik Boćarskog kluba Studena)

Foto: za Novi list Mateo Levak

NOGOMETNI KLUB KLANA

Nogometni klub Klana lani je obilježio 90. obljetnicu djelovanja što je bio više no prigodan povod da se najveći nositelj sportske djelatnosti ovoga kraja i nagradi. Komisija za izbor i imenovanja Općine Klana prihvatila je prijedlog načelnice te ga podnijela Općinskom vijeću koje je donijelo odluku da se Nogometnom klubu dodijeli Nagrada Općine Klana za izuzetan doprinos razvoju sporta na području općine klana, promidžbi klanjskoga kraja i sportskom odgoju niza generacija.

Nogometni klub Klana utemeljen je 1931. godine. Frane Medvedić Žnjidarov i Frane Starčić Jardasov donijeli su te godine iz Napulja u Klanu pravu kožnatu loptu i nije dugo trebalo da se klub osnuje nakon što se zaigralo na Grašćini. U devedeset godina djelovanja Grašćinom je prodefiliralo nebrojeno mnogo igrača iz našeg kraja svih uzrasta i mnogostruko više suparničkih igrača. Godine 1975. obnovljeno je nogometno igralište i otad se igra na travnatom terenu te klub djeluje u optimalnim amaterskim uvjetima.

Mijenjale su se prilike, lige, no NK Klana je neosporno uvijek bio vodeći nositelj sportske djelatnosti na našem području, kroz njega je prošao čitav niz generacija, a radu s djecom i mladima se iz godine u godinu posvećuje sve više pažnje. Velik uspjeh Klub je postigao i prošle godine kada je klanjska nogometna ekipa osvojila prvenstvo čime je omogućeno plasiranje u viši rang natjecanja.

BOČARSKI KLUB STUDENA

Boćarski klub Studena osnovan je 2006. godine. Dvije godine ranije, preuzimanjem ugostiteljskog obrta Nr.1, Dragan i Dolores Vlaše pokrenuli su inicijativu za uređenjem starog zapuštenog boćarskog igrališta. Samim time rodila se želja nekolicine za osnivanjem boćarskog kluba. Do realizacije iste te ideje došlo je 2006. godine, 25. studenog kada je službeno odobren statut Kluba. Idućega proljeća BK Studena započinje svoje prvo službeno natjecanje u međuopćinskoj ligi. Prva službena utakmica koju je Klub odigrao bila je protiv BK Škurinje u Rijeci. 2013. godine Klub se plasirao u višu, tada nastalu, ligu. Klub, osim što ulaže velike napore da ostvari što bolje sportske rezultate, svake godine u kolovozu, povodom Dana domovinske zahvalnosti, organizira međunarodni boćarski turnir koji je sve posjećeniji. Izuzetno zapažen rezultat Boćarski klub Studena ostvario je početkom lipnja ove godine kada je osvojio 1. mjesto u svojoj ligi i stoga je nagrađen Priznanjem Općine Klana.

SONJA SURINA

Sonja Surina rođena je 18. lipnja 1951. godine u Liscu. U rodnom mjestu počela je pohađati i osnovnu školu. Osnovnoškolsko obrazovanje nastavila je od 3. razreda u Klani nakon čega je upisala Medicinsku školu u Rijeci. Maturirala je 1969. godine i stekla zvanje fizioterapeuta. Neposredno po završetku školovanja zaposlila se u Grand hotelu Belvedere u Opatiji i tamo provela svoj radni vijek sve do odlaska u mirovinu. Umirovljeničke dane provodi u Rupi kamo se 1974. godine udala i sa suprugom osnovala obitelj. Izuzetno često posjećuje rodni Lisac. Veliki je zaljubljenik u knjigu i primijetivši da na Liscu više gotovo nitko ne govori lisačkim mjesnim govorom, osjetila je potrebu da napiše knjigu o svom rodnom mjestu na izvornom govoru kako bi ga na taj način očuvala. U knjizi opisuje način života mještana, običaje, lokalitete, seoske poslove i alate i sl. te je time od zaborava očuvala i velik dio tradicijske baštine. Štivo je popratila izvornim starim fotografijama s Lisca. Sonja Surina uložila je znatan trud u stvaranje knjige "Lis'c unkrat" i stoga joj je dodijeljeno Priznanje Općine Klana za izniman doprinos očuvanju mjesnog govora i tradicijskih običaja Lisca.

ARIANA GAUŠ

Učenicom generacije šk. godine 2020./2021. proglašena je Ariana Gauš. Rođena je 2006. godine i u svojim 15 godina ostvarila je iznimne rezultate. Osim što je sve razrede prošla s odličnim uspjehom prosjeka 5,0 i uzornim vladanjem, ona je predstavljala školu na brojnim natjecanjima na županijskoj razini. I izvan škole bila je i ostala izuzetno aktivna: plesala je u Plesnom centru „Stars“ koji je osvajao nagrade, članica je skupine vatrogasne mladeži DVD-a Klana s kojom se dvaput plasirala na državnu razinu natjecanja, aktivna je članica kreativnih radionica Multimedijalnog centra Klana, a raspolaže i ronilačkom kategorijom R1. Ariana je svoje školovanje nastavila u gimnazijским klopama.

Ivana Marinčić

Veliki Mazin rođendan

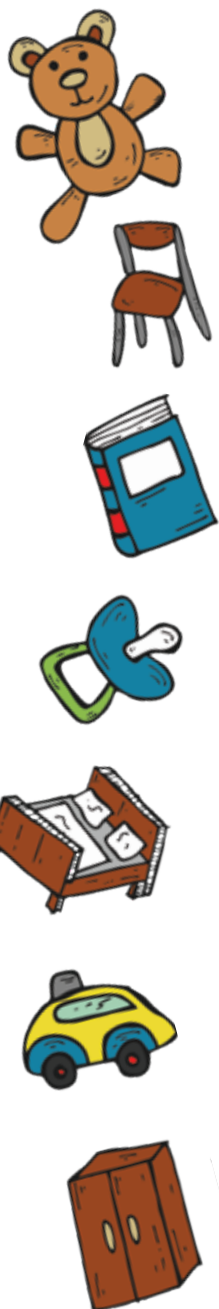
Dana 1. travnja 2021. Dječji vrtić Maza obilježio je 30. obljetnicu rada. Na putovanju dugom tri desetljeća najvažnija je Mazina vizija rasta i razvoja djeteta koje kroz igru i učenje otkriva sebe i svijet oko sebe, a ona se od 2013. godine uspješno provodi i u vrtiću u Klani.

Redoviti program i lani se provodio u tri odgojno-obrazovne skupine koje je pohađalo pedesetero djece. Poticanjem cjelovitog razvoja te odgoja i obrazovanja djece rane i predškolske dobi uz provođenje kvalitetnih programa, odgovarajuće poticaje, djelovanje primjerenim metodama nastoje se zadovoljiti dječje indivi-

dualne potrebe i uvažiti različite razvojne značajke.

U 2021. godini do izražaja su, nažalost, došle epidemiološke mjere koje su ograničavale zamišljeno djelovanje, a unatoč poštivanju istih, vrtić je zbog velikog broja zaraženih privremeno morao i zatvoriti svoja vrata. Posjet tematskom parku Sanc. Michael u Istri i CineStaru te završna priredba za obilježavanje kraja pedagoške godine uz ispraćaj školaraca u nove životne izazove ostat će zabilježeni u lanjskoj vrtićkoj godini.

Doris Marković

Turbulentna školska godina

Još je jedna turbulentna godina izazvana pandemijom virusa Covid-19 iza nas: učenika, učitelja i roditelja. Nastavile su se izolacije, samoizolacije, online nastava i nastava uživo. Svi su spremnije i lakše savladavali izazove online nastave, ali osjećaj po pitanju društvene izoliranosti ostavio je dubok trag. Učenici i učitelji, kao i roditelji, ponovo su se uhvatili u koštac sa situacijom i nisu posustajali. Upornost, trud, napredak, motivacija i kreativnost i dalje su bile odlike učenika Osnovne škole Klana.

To se posebno vidjelo po broju uključenosti u natjecanja. Na poticaj učitelja mentora, od ukupno 119 učenika, koliko ih je bilo u šk. godini 2021./22., natjecatelji su sudjelovali u 78 natjecanja organiziranih od strane Agencije za odgoj i obrazovanje, 5 na Matematičkoj ligi, 13 na HIPPO – natjecanju iz engleskog jezika što je izuzetno velik broj za našu brojčano malu školu. Svako natjecanje počinje školskom razinom gdje nakon ostvarenih uspješnih rezultata pojedinci nastavlja na županijskoj. Naši najuspješniji učenici u šk. g. 2021./22. bili su: Alen Čehajić (Čakavčiči pul Ronjgi), Dominik Bogmić (Matematika, Hrvatski jezik, Biologija, Povijest, Geografija, Vjeronauk, HIPPO – engleski jezik), Paulo Medvedić (Hrvatski jezik, Biologija, Povijest), Ariana Gauš (Biologija, Vjeronauk), Luka Bilen (Vjeronauk, HIPPO), Martin Puklin (Geografija), Lucas Silić (HIPPO), Niko Sertić (Vjeronauk), Tonka Šljivić (Vjeronauk) i Borna Turina (Hrvatski jezik). Peti je razred sudjelovao u natjecanju iz slovanja pod nazivom Speeling Bee, a glazbena skupina pod nazivom Raspad sistema nastupila je u Zagrebu na Supervalu – smotri školskih bendova. Posebno veselje izazvala je nova generacija robotičara koji su osvojili čak 3. mjesto na Croatian Makers ligi.

Učenici su neovisno o natjecanjima uključeni u mnoge projekte od kojih se neki odvijaju već godinama, dok su drugi novijeg datuma. Čitajmo zajedno, Pišem i slikam HAIKU, Uvod u robotiku, Svjetski dan razglednice, U svijetu li-

OŠ KLANA

kovnih umjetnika – Art in my heart 3 (eTwinning), 12. Festival dječjih prava, To sam ja – pokusi o štetnosti pušenja, Ispiši stranice koje pomiču granice, Kreativna i inovativna pristup lektiri – Duh u močvari, Tradicionalna klanjska jela – eTwinning, Žuta vrpca – eTwinning projekt povodom Međunarodnog dana sjećanja na žrtve holokausta, Klanjska abeceda – slikovni rječnik klanjskoga govora, Likovna grupa, Godina čitanja – projekt na državnoj razini, UNICEF – Škole za Afriku, samo su dio projekata u koje je uključena Osnovna škola Klana.

Osnovnoškolci također sudjeluju u različitim aktivnostima od kojih su neke sportske, neke kreativne, a neke humanitarne. Najznačajnije humanitarne svakako su bile skupljanje školskog pribora za učenike sisačkih škola pogođenih potresom te skupljanje dobrovoljnih priloga za Udrugu sindrom Down - Rijeka 21. Akcija je organizirana tijekom obilježavanja Adventa u školskom parku, a prikupljeno je 2 630,00 kn namijenjenih nabavi materijala za izradu sapuna koje izrađuju štice Udruge.

Raspad sistema na smotri školskih bendova u Zagrebu

Advent u školi, žive jaslice – učenici 1. razreda

Sudjelovanje u humanitarnim akcijama nije strano učenicima Osnovne škole Klana

Dio privatne zbirke Matka Laginje, učenika 8. razreda, poslužio je kao osnova za izradu virtualne izložbe povodom Dana oslobođenja Klane, a malu lekciju iz povijesnih otkrića dali su svojim kreativnim radovima učenici 6. razreda. Kreativni radovi učenika 4. razreda poslužili su obilježavanju Godine čitanja, a uvođenjem Informatike kao izbornog predmeta učenici prvog razreda izradili su logičke slagalice t-nagrame, pomoću kojih su kreativno oblikovali različite likove. Zanimljive načine prikaza lektirnih djela učenici su često pokazivali na Facebook stranicama škole, a pokrenuta je i virtualna knjižnica koja osim e-knjiga i e-časopisa sadrži i online kazališne predstave i galeriju virtualnih izložbi učeničkih radova. Veliku kreativnost i osobnost učenici su pokazali u veljači kada Školu tradicionalno preuzimaju maškare. Bogat program Mačkarano godišnje doba svakog četvrtka u školi izaziva novi ugođaj i donosi veselje.

U ožujku 2021. godine, tradicionalno obilježavajući Dan planinara, djeca su posjetila Kraljicu šume na putu od Lisca prema kućici Rebar, a u lipnju se, također tradicionalno, održala vatrogasna edukacija u suradnji s DVD-om Klana kao i vježba evakuacije u slučaju potresa.

Proljeće je donijelo i najavu upisa velikog broja prvšaća. Informatika, slovenski jezik, engleski jezik od 1. razreda uz njemački, produženi boravak, kombi... sve su to aktivnosti koje privlače roditelje da upišu djecu u klanjsku školu.

Tradicionalna vatrogasna edukacija

Zahvaljujući PGŽ zgrada se posljednjih godina intenzivno obnavlja

Školu su u više navrata tijekom godine posjetili župan Primorsko-goranske županije Zlatko Komadina, dožupanica Marina Medarić, pročelnica Odjela za odgoj i obrazovanje Edita Stilin kao i klanjska načelnica Željka Šarčević Grgić. Najavljena su ulaganja u školsku dvoranu koja su započela u srpnju 2021. te je dvorana krajem godine dobila novu fasadu i limene krovove, a zamijenjen je i krov kotlovnice. Općina je omogućila zamjenu bravarije toploga mosta, spoja školske zgrade s dvoranom, darovala učenike osmih i prvih razreda, kao i ostale učenike mlađih razreda prigodnim darovima ususret blagdanima.

Jedan od jače emocionalno obojenih trenutaka u svakoj školskoj godini je oproštaj od generacije učenika osmog razreda. Učenicom generacije proglašena je Ariana Gauš.

Generacija osmaša 2020./2021.

Život i rad u školi mnogih proteklih godina svakako na posebno ugodan, motivirajući i pozitivan način obilježio je barba Jože. Domar Josip Brnetić radio je u Osnovnoj školi Klana punih 25 godina te je početkom studenog 2021. godine otišao u zasluženu mirovinu. Taj dobri duh škole ostavio je dubok trag u srcima svih djelatnika, ali sigurno i u mnogim generacijama učenika.

Nažalost, u 2021. godini zauvijek nas je napustio djelatnik Dušan Korić. Prvi vozač školskog kombi vozila bio je uvijek nasmijan i spreman na šalu, a u isto vrijeme profesionalan i visoko odgovoran za posao koji je obavljao. Bio je osoba koju su jednako voljela djeca i odrasli. Oprostili smo se od njega s tugom u srcu, zahvalni što smo imali prilike upoznati njegovu dobrotu, pozitivnost i humanost.

Jelena Grbčić Samardžić,
mag.prim.educ.
ravnateljica OŠ Klana

Bušić

Kaj je pravi bušić? Morda je to ono kada moja mat reče sestrici: "Daj mi edan bušić, daj, mami daj." Sestrica se stisne va nju i bušne je. Morda je to kada čestitaš nikomu rojendan, pa ga moraš va lice srdačno bušnit. Kada pride moja nona poli nas, sih nas iz cmače po licu i stišće nan obrašćice od dragosti.

Na televiziji san vidiv da si drugačije bušice dajeju. Morda su to ti pravi. Misliv san si, misliv pa san odlučiv provat i jast.

Biv je odmor, zletili smo si va park pred školu. Igrala se je z Janu, Noemi, Adri i Riju. Zazvav san je i pritekav k nji: „Ej, Kate, evo ti edan pravi bušić, za sreću!" I da ću je bušnit, a kada tamo, porinila me je i takov kacot dala. I još je rekla da san prase.

Ostav san s noson va natli, ni mi bilo jasno, tr zna da je man rad još od vrtića. Misliv san si kako moj oća dobro pasiva, ne dobiva kacote, ni ga moja mat od sebe ne poriva.

Alen Čehajić, 3. razred,
voditeljica:
Alenka Iskra Princ;
1. nagrada
na Čakavčići pul Ronjgi

Najveći vjerski blagdani proslavljeni u skladu s epidemiološkim mjerama

Vjernici župe sv. Jeronima u Klani su i lanjske blagdane Uskrsa i Božića proslavili dostojanstveno u pokornoj molitvi i vjeri u Boga. Za proslavu Uskrsa značajno je i preduskršnje korizmeno vrijeme dragovoljnog odricanja svakog od nas na određeni način, to je vrijeme pokore i obraćenja. Veliki tjedan, posebno Sveto vazmeno trodnevlje ovaj put nije proslavljeno kako to priliči normalnim vremenima. Iz epidemioloških razloga misna su slavlja sva

tri dana održana u skraćenim verzijama, a naši su se vjernici pridržavali epidemioloških mjera u vidu nošenja maski i držanja razmaka u crkvi. Svečana uskršnja sveta misa služena je u 7 sati ujutro pred nešto manjim brojem vjernika nego što je uobičajeno u ovoj prigodi. Nije održana ni tradicionalna procesija vjernika prije svete mise. Proslava Božića usporediva je s proslavom Uskrsa. Među vjernicima se unatoč ograničenjima i na Uskrs i na Božić očitovala blagdanska atmosfera prepuna sreće i zadovoljstva koja je nakon misa nastavljena u obiteljskom okruženju.

Sakramenti svete pričesti i svete potvrde

U našoj je župi tradicionalno na svečan način proslavljen blagdan Tijelova, Svetkovina Presvetog Tijela i Krvi Kristove. Tradicionalna procesija nije održana iz dobro znanih epidemioloških razloga što žalosti mnogobrojne vjernike, no pravila su donesena da ih se poštuje. Kako je već uobičajeno, na ovaj je blagdan održano svečano primanje sakramenta prve svete pričesti, i to za samo petero prvopričesnika. Velečasni Malnar objasnio je da se lani ukinula praksa zajedničkog primanja sakramenta zajedno s djecom iz župe Svetog Antona iz Šapjana. Oni imaju – kako je velečasni rekao – svoju župu, svoju crkvu, svojeg vjeroučitelja, svoj plan i program rada. Zbog toga se mijenja i ustaljena praksa, a prijedlog su jednoglasno podržali roditelji djece iz Šapjana. Unatoč ograničenjima svečanoj blagdanskoj svetoj misi nazočio je velik broj vjernika.

Krizmanika je pak lani bilo znatno više nego prvopričesnika. Svečanom procesijom njih i njihovih kumova od župnog stana do crkve Svetog Jeronima započelo je misno slavlje. Za čak trideset i tri krizmanika iz naše župe ovo je bio jedan od najsvetijih trenutaka u njihovim mladim životima.

Razlog ovako velikom broju leži u tome što u 2020. godini primanje sakramenta nije slavljeno te su lani sakrament primile dvije školske generacije. Sakrament im je podijelio velečasni Kristijan Malnar kojega je za to ovlastio riječki nadbiskup monsijor Ivan Devčić. Primanju sakramenta nisu nazočili lanjski krizmanici iz župe Svetog Antona iz Šapjana iz istih razloga kao i šapjanski prvopričesnici. Svečanom misnom slavlju prisustvovali su uz roditelje i brojni vjernici iz naše župe, a u crkvi nije bilo nikoga tko nije nosio masku te se pazilo i na propisanu distancu. U prigodnoj propovijedi velečasni Malnar je naglasio: „Misao vodi lja neka vam bude Isus Krist, jer samo njegov nauk i vjerovanje u Duha Svetoga pretpostavka su uspješnosti u životu.“

Obnova kipa Majke Božje Lurdske i restauracije slika

Na inicijativu velečasnog Kristijana Malnara pristupilo se obnovi kipa Majke Božje Lurdske u Strmašćici, nama svima tako dragom mjestu. Kako nam je u kraćem razgovoru rekao velečasni Malnar, kip je u prilično lošem stanju naprosto molio za obnovom. Od godine postavljanja (1904.) prošlo je punih 117 godina. U usporedbi s današnjim materijalima od kojih se izrađuju kipovi ovaj je napravljen od nekakve sipke smjese i nije ništa čudno da ga je načeo zub vremena. Velečasni Malnar konzultirao je poznatog majstora za obnovu takvih umjetnina, Davora Bešvira iz Ludbrega, mjesta poznatog po brojnim hodočasnici. Majstor umjetnik Bešvir je nakon detaljnog pregleda obećao da će se kip moći obnoviti, no trebat će vremena jer je zahvat opsežan. Velečasni Malnar tom je prigodom gospodina Bešvira zamolio i da pogleda u kakvom je stanju zidna freska u crkvi Svetog Roka koja predstavlja Svetu Obitelj. Slika je bila znatno oštećena. Na jednom je znanstvenom skupu Društva za povjesnicu Klana prije desetak godina mr. sc. Dijana Glavočić, muzejski savjetnik Muzeja moderne i suvremene umjetnosti iz Rijeke konstatirala da je freska vrhunsko djelo nepoznatog autora iz sredine 19. stoljeća. Gospodin Davor Bešvir fresku je obnovio čime je ujedno zaštićena od daljnjeg sve većeg propadanja. U lošem stanju bila je i oltarna slika u crkvi

Restaurirana slika Svete obitelji iz crkve Svetog Roka

Svetog Roka koja je obnovljena zaslugom monsinjora Milana Simčića.

Kada je 1998. godine obnavljana župna crkva, jedna je stara i vrijedna slika umalo završila na otpadu, no spašena je zahvaljujući budnom oku crkvenog orguljaša Mladena Raspora. Slika kao umjetničko djelo ima veliku vrijednost, ne samo materijalnu, već i duhovnu. Slika koja predstavlja Majku Božju kako u krilu drži Isusa skinutog s križa nastala je 1854. godine, a zavjetni je dar profesora Ivana Korbana i svih ondašnjih klanjskih vjernika. Bila je izlagana na glavnom oltaru u vremenu korizme i Velikog tjedna za vrijeme službovanja velečasnog Ivana Koruze, od kraja 19. pa do sredine 20. st. Slika je restaurirana zalaganjem velečasnog Kristijana Malnara koji je animiranjem klanjskih vjernika uspio ostvariti niz akcija. Tako je donacijom našeg Klanjca Josipa Starčića koji živi u Americi, a svima je poznat kao Pepe Šopeć, restaurirana zidna freska Svete obitelji u crkvi sv. Roka. Uz pomoć vrijednih mještana otklonjen je kvar na sistemu grijanja i prefarbana su ulazna vrata župne crkve, donacijom poduzeća Arhimed promijenjena su dotrajala stakla na prozorima crkve sv. Roka, mještani Studene skupili su priloge za elektrifikaciju zvona na crkvi sv. Nikole, a mještani Lisca pobrinuli su se za isto na crkvi sv. Jurja. Vremena su teška, financijski mnogi spajaju kraj s krajem, no te poteškoće ne sprečavaju vjernike da svojim prilozima pomognu akcijama te „živa crkva“ funkcionira unatoč svim preprekama.

Restaurirana slika Majke Božje s Isusom u krilu

Blagdan Velike Gospe i Sv. Roka

Procesija na Veliku Gospu

Tradicionalnim vjerskim, kulturnim i sportskim sadržajima u našoj župi proslavljen je blagdan Velike Gospe i Svetog Roka, sveca suzaštitnika naše župe. Vjerski dio proslave započeo je već u subotu, 14. kolovoza, u crkvi Svetog Jerolima duhovnom obnovom i molitvom krunice, a svi su imali i priliku za svetu ispovijed. Na sam blagdan Velike Gospe slavljene su tri svete mise, dvije u prijepodnevnim satima u župnoj crkvi Svetog Jeronima i popodneva u svetištu Majke Božje u Strmašćici kada je u 18:00 sati služena svečana zahvalna sveta misa kojoj je prethodila procesija vjernika iz središta Klane. Svete mise predvodio je i na njima propovijedao velečasni Kristijan Malnar. On se posebno zahvalio jednoj osobi iz naše klanjske župe koja je željela ostati anonimna, a ta je osoba darovala tri prekrasne krune za dva gospina kipa u župnoj crkvi te za kip u Strmašćici. Okrunjeni kipovi zaista djeluju impresivno. Po starom dobrom običaju na kraju misnog slavlja usli-

jedio je blagoslov djece. Na blagdan Svetog Roka služene su zavjetna i zahvalna sveta misa. Zavjetna sveta misa na čast svetog Roka služena je u 11 sati kada se molilo sveca zaštitnika od zaraznih bolesti što je u pandemijskoj godini bilo više no aktualno. U 18 sati služena je sveta misa zahvalnica za časne sestre samostana Presvetog Srca Isusova iz Grižana kraj Crikvenice. Naime, one su preseljene u samostan u Rijeci, a tom su prigodom našoj župi i velečasnom Malnaru darovale knjigu Misal, misni kalež te kip Majke Božje.

Misno slavlje na ruševinama crkve sv. Marije Magdalene

Suradnja Društva za povjesnicu Klana, Općine Klana i velečasnog Kristijana Malnara rezultirala je slavljenjem svete mise na blagdan Svete Marije Magdalene na ostacima nekadašnje crkve. Crkva se nalazila u predjelu Paka na raskrižju šumskih putova. Zasluge za otkrivanje točne lokacije ponajviše pripadaju ondašnjem predsjedniku Društva za povjesnicu Klana, danas nažalost pokojnom Antonu Starčiću, koji se skupa sa svojim bratom Ivanom na terenu upustio u istraživanja. Kopanjem na lokaciji za koju se pretpostavljalo da se na njoj nalazi crkva naišli su na kamen s tragovima žbuke. To otkriće dalo im je volju za daljnji rad te su daljnjim iskopavanjem zaista otkrili temelje nekadašnje crkve. O nalazu su obaviještene nadležne institucije – Konzervatorski zavod, Pomorski i povijesni muzej Hrvatskog primorja u Rijeci i Općina Klana te Šumarija Klana kao vlasnik zemljišta. Naknadni pregled iskopine izvršio je arheolog Ranko Starac. Uz pomoć članova Društva za povjesnicu nastavljeno je iskapanje pod nadzorom arheologa Starca te je zaključeno da je crkva imala dimenzije 11,7 metara dužine i 7,2 metara širine te da je izgrađena u 14. stoljeću. Naknadno smo saznali da je to starohrvatski tip građevine čija je karakteristika da im je oltar uvijek okrenut prema istoku. Misnom slavlju nazočilo je stotinjak vjernika iz naše župe i okolice, a nekolicina je rekla da se na licu mjesta nalazi prvi put. U prigodnoj propovijedi velečasni Malnar govorio je o životu Svete Marije Magdalene koju je kao grešnicu Isus obratio, a zatim ga je ona pratila do smrti na križu. Nakon Svete mise velečasni Malnar blagoslovio je ostatke crkve, a organizatori su se pobrinuli za prigodni domjenak.

Križni put u Škalnici

Još jednom se pokazalo da se vjerom u Boga, voljom i vrijednim rukama može ostvariti i napraviti naizgled nemoguće. A to je uspjela obitelj Eduarda i Dragice Valenčić sa sinovima Danijelom i Dorijanom iz Škalnice. U spnju 2010. sin Danijel doživio je teški prometni udes u kojem je zadobio ozljede opasne po život. Eduard i drugi sin Dorijan otišli su tih dana na Trsat u Svetište Majke Božje i zavjetovali se Gospi i dragom Bogu da će svojim rukama izgraditi križni put ako se Danijel oporavi. Molitva im je uslišana te dolazi na red ispunjenje zavjeta. Ljepše mjesto za izgradnju križnog puta nisu mogli izabrati, a to je šumski predio Semenčić koji se proteže kroz krasnu borovu šumu iznad Škalnice u pravcu vrha škajske Plešivice. Naime, na tom mjestu 2009. na inicijativu mještana Škalnice upravitelj Šumarije Klana, inženjer Herman Sušnik, s Hrvatskim šumama probija protupožarni put kako bi se zaštitilo i samo mjesto Škalnica i prekrasna borova šuma koja se prostire na 11 hektara. Obitelj Valenčić je krajem 2019. godine počela izrađivati križeve za križni put te ih uz pomoć prijatelja i susjeda uspjela zgotoviti u šest mjeseci. Postavljanje križeva potrajalo je otprilike oko godinu dana. Ispod svakog križa nalazi se i slika koja opisuje pojedinu postaju. Prva početna postaja nalazi se kod vatrogasnog doma DVD-a Škalnica, a pokraj križa je postavljen pano na kojem piše: „Zavjetni križni put je storen na slavu svevišnjeg Boga i na diku roda hrvatskoga, Škalnica, leta gospodnjeg 2020.

Župa Klanjska.“ Ovaj tekst sam po sebi govori sve, svaki daljnji komentar bio bi suvišan. Križni put dug je otprilike kilometar i pol blagog uspona kroz prekrasnu prirodu. Svaki križ visok je tri metra, a raspon mu je metar i pol. Na dvanaestoj postaji nalaze se dva križa – jedan križ je poklon pokojnog klanjskog mežnara Toncula. Na četrnaestoj postaji i završetku puta postavljen je impresivan kip visok 3 i pol metra koji predstavlja Isusovo uskrsnuće. Od kestenova drva izradio ga je klanjski majstor u drvu i samouki kipar Želimir Simčić.

U subotu, 18. rujna 2021., bio je krasan sunčan dan planiran za svečano otvorenje križnog puta. Blagoslovu križnog puta i svetoj misi na platou četrnaeste postaje nazočio je velik broj vjernika iz Škalnice i okolice. S tog mjesta pruža se impresivan pogled na cijeli Kvarner. Blagoslov križnog puta i slavlje svete mise predvodio je velečasni Mario Tomljanović, generalni vikar riječke nadbiskupije u suslavlju velečasnog Kristijana Malnara, klanjskog župnika te velečasnog Bogomira Trošta, župnika iz Jelšana iz susjedne Slovenije. U prigodnoj propovjedi velečasni Tomljanović osvrnuo se na natpis na posljednjoj postaji koji sadrži Isusove riječi: „Ja sam put, istina i život“. „Samo vjerom u Isusa Krista može se doći do željenog cilja“, rekao je velečasni Tomljanović. Po završetku blagoslova i misnog slavlja svi učesnici pozvani su na terasu vatrogasnog doma na prigodni domjenak.

DVD Klana**Čaša nikad na pol' prazna**

Teško je više prebrojati valove korone, a još teže i samim epidemiolozima predvidjeti neke nove pa se onda „obični smrtnici“ možda niti ne bi trebali zamarati time. Unatoč padu pa kasnijem rastu dnevnih brojki zaraženih, neosporno je da se življenje na globalnoj razini pomalo vraća na neke ranije, svima poznate, tokove. Tako je kroz 2021. godinu i vatrogasni svijet doživio svojevrsno otvorenje i pomalo sramežljiv povratak nekih uobičajenih aktivnosti. U manjoj mjeri vratila su se natjecanja, seminari, osposobljavanja i usavršavanja te vatrogasne vježbe, dok Kamp vatrogasne mladeži u Fažani nije niti prekidaao svoje aktivnosti koroni unatoč. Ipak, proći će još neko vrijeme prije nego se svakodnevno življenje vrati onakvome kakvo je bilo prije korone, ako to uopće i bude slučaj.

Državno vatrogasno natjecanje

Sudionice državnog vatrogasnog natjecanja u Varaždinu

U rujnu je Društvo sudjelovalo na Državnom natjecanju vatrogasaca RH u Varaždinu sa ženskom „A“ ekipom. Ta se ekipa na Državno natjecanje plasirala još 2019. godine na županijskom vatrogasnom natjecanju održanom u Kostreni. Državno je natjecanje iz korona-razloga trebalo „čekati“ čitavih godinu dana. U gradu u kojemu su osamdesetih godina „žarile i palile“ starije generacije DVD-a „Klana“, prvenstveno atraktivnom vježbom slobodno-stojeća sastavljača, ali i na klasičnoj vježbi s prijenosnom motornom pumpom, ženska se ekipa plasirala u brončanu skupinu. Vivien, Žaklina, Barbara, Ana Š., Enea, Lea, Antonija, Ana E., Ivana i Andrea dostojno i ponosno branile su „klanjske boje“. Ovdje svakako treba istaknuti i da je kao član sudačke ekipe na natjecanju nastupio i zapovjednik DVD-a „Klana“ Matija Raspor.

Na igralištu Halubjana je 9. listopada održano županijsko natjecanje vatrogasne djece i mladeži. Društvo je nastupilo s ekipom mladež

– žene koja je osvojila drugo mjesto i ekipom mladež – muški s osvojenim trećim mjestom. Obje ekipe plasmanom su stekle pravo nastupa na državnom natjecanju koje će se održati u tekućoj godini.

Osposobljavanje

Od samog osnutka DVD „Klana“ vodi brigu o kontinuitetu pomlađivanja vatrogasne operative. Tako je trenutno vidljivo pomlađivanje pa i djelomična smjena generacija. Na tom tragu, na samom kraju 2021. godine mlade članice i članovi Društva sudjelovali su na tri značajnija osposobljavanja, kroz koja je njih šest steklo osnovni uvjet za sudjelovanje na

Dio sudionika županijskog natjecanja mladeži na podjeli priznanja

vatrogasnoj intervenciji kao operativni član/ica. Tako su osposobljavanje za zvanje vatrogasac u trajanju od 76 školskih sati polazili i uspješno završili Lea Simčić, Vivien Raspor, Brigita Grgurina, Ivana Štemberger, Ana Štemberger i Dominik Vukelić. Činjenica da od šest polaznika njih pet čine žene dodatan je razlog za ponos na ovo konkretno osposobljavanje, uz naravno potvrdu kontinuiteta u radu s obzirom na to da su gotovo svi sudionici u operativu prešli iz redova mladeži. Ova je ekipa svoje vatreno krštenje imala već 28. siječnja tekuće godine kada je odgovorila na dojavu o podzemnom požaru otpadnog materijala. Osposobljavanje za zvanje vatrogasac 1. klase polazili su i uspješno završili Jakov Čačić, Ivan Mičetić i Antonio Štemberger. DVD „Klana“ od prije nekoliko godina posjeduje osnovni komplet opreme za spašavanje iz dubina i visina pa je svakako prisutan interes za širenje kruga članova koji ga mogu koristiti. Tako

Ana Ezgeta na osposobljavanju za spašavanje iz dubina i visina

su osposobljavanju za spašavanja iz dubina i visina pristupili Ana Ezgeta, Roko Margeta i Luka Vidaković koji su s uspjehom završili prvi stupanj.

Zatvorena financijska konstrukcija za financiranje projekta rekonstrukcije vatrogasnog doma

Unatoč činjenici da je rok za dovršetak radova na rekonstrukciji zgrade vatrogasnog doma istekao još u rujnu prošle godine pa onda dodatno produžen za tri mjeseca, još nije vrijeme za objavu da su radovi zgotovljeni. Radovi su u visokoj fazi dovršenosti, no važno je da je operativni dio zgrade u potpunosti vraćen u funkciju. Za sada ipak treba naglasiti da je financijska konstrukcija zatvorena. Uz 2,3 milijuna kuna iz EU fonda i 400.000,00 kn iz proračuna RH, Općina Klana je na sebe preuzela obavezu u iznosu od 650.000,00 kn. Zajedno sa sredstvima DVD-a „Klana“ vrijednost projekta će ukupno doseći 3.700.000,00 kn, od čega otprilike 250.000,00 kn otpada na dodatne i nepredviđene radove. Sredstva su to koja su kroz više godina akumulirana na računu Društva sa svrhom nabave vatrogasne autocisterne, a koja su prenamijenjena sagledavajući rekonstrukciju vatrogasnog doma kao prioritet.

Govoreći o financijama, ne može se ne spomenuti i zaduženje koje je realizirano u prosincu prošle godine. Ukupno je zatraženo 1.000.000,00 kn bankovnog kredita što je i odobreno, a namjena sredstava je premošćenje obaveza do isplate dodijeljenih sredstava od strane Agencije za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju. Agencija je na samom početku isplatila 50 % potpore, dok se ostatak isplaćuje temeljem predloženih dokaza o obavljenim uplatama temeljem ispostavljenih situacija.

Novo ruho vatrogasnog doma

Novi projekt – Vatrogasno vozilo

Od prve ideje da se projekt rekonstrukcije vatrogasnog doma aplicira na sufinanciranje iz EU fondova klanjski su vatrogasci bili puni optimizma što je drugi pokušaj prijave projekta i opravdao. Na krilima uspješnog povlačenja 2,7 milijuna kuna nastala je misao da se zasigurno može još nešto „povući“ na korist klanjskoj zajednici. Stoga, po završetku rekonstrukcije kreće priprema terena za nabavu vatrogasne autocisterne. Autocisterna je resurs koji je definiran i Procjenom ugroženosti od požara za Općinu Klana i koji je i operativno nezamjenjiv u garaži DVD-a „Klana“. Postojeće vozilo dotrajalo je i „pita“ novo.

Mlade snage

Već je spomenuto pomlađivanje redova operative, no potrebno je naglasiti da mlade snage klanjskih vatrogasaca ne sudjeluju samo u vatrogasnim intervencijama i srodnim aktivnostima. Nemjerljiv je njihov doprinos i u ostalim aktivnostima, a posebno treba istaknuti aktualnu rekonstrukciju zgrade vatrogasnog

doma, posebice sada kada su radovi pri samom kraju, kojom prilikom se puno truda ulaže u stavljanje zgrade u funkciju. To je još jedna činjenica koja budi optimizam u pogledu dugoročne opstojnosti Društva.

Veliki gubitak

Tri velika imena općinskih vatrogasaca izgubila su svoje životne bitke u drugoj polovici 2021. godine. Prošla će godina stoga ostati zabilježena kao vjerojatno najtužnija od početka postojanja klanjskih i škaljskih vatrogasaca.

Dušan Korić, dugogodišnji član i predsjednik DVD-a „Škalnica“, Dino Barak, dugogodišnji član i domar DVD-a „Klana“ te Anton Starčić, dugogodišnji član Nadzornog odbora DVD-a „Klana“, odjavili su se sa svojih vatrogasnih dužnosti gdje su svojim trudom, zalaganjem, a prije svega ljubavlju prema vatrogasnoj djelatnosti i svojim postrojbama ostavili nemjerljiv trag.

Dario Gauš,
predsjednik DVD-a Klana

In memoriam

DINO BARAK

Gino Barak, svima znani Dino Buleć, rodio se 1955. godine. Po struci je bio automehaničar te profesionalni vozač, a kao vozač je proveo veći dio svog radnog vijeka. U DVD Klana učlanio se daleke 1987. godine, a od samoga pristupanja redovima Društva aktivno se uključio u sve sfere njegovog rada. Pritom je uvijek iskazivao nesebičan trud i zalaganje. Od 2003. godine obnašao je dužnost domara kojoj se tako posvetio da je vatrogasni dom postao njegov drugi dom. Iste je godine postao i član zapovjedništva. Njegova je posvećenost DVD-u Klana postala prepoznatljiva na području čitave općine te je tako postao svojevrsan sinonim vatrogastva Klane. Kao operativni član Društva obavio je niz intervencija svih vrsta, a svojim sveukupnim radom znatno je pridonio napretku Društva u cjelini. Kako DVD Klana pomaže mještanima općine Klana u svim situacijama kada je to potrebno, upravo je Gino (Dino) Barak nebrojeno puta bio na usluzi mještanima, ulažući osobni trud i slobodno vrijeme. Za svoje brojne zasluge odlikovan je Brončanom, Srebrnom i Zlatnom vatrogasnom plamenicom koje Hrvatska vatrogasna zajednica dodjeljuje kao najviše odličje za hrabrost i požrtvornost. Dobitnik je i Nagrade Općine Klana za unapređenje djelatnosti protupožarne civilne zaštite.

Novo vodstvo na samom početku oprostilo se od dugogodišnjeg predsjednika

Dana 19. ožujka 2021. održana je redovna izborna skupština Dobrovoljnog vatrogasnog društva Škalnica na kojoj je za novog predsjednika jednoglasno izabran Dragan Komen. Dotadašnji dugogodišnji predsjednik Dušan Korić na skupštini je održao pozdravnu riječ i uz zahvalnost čestitao Komenu koji je spremno preuzeo njegovu ulogu. Kamo sreće da su pozdravne riječi ostale na tom danu! Nažalost, nisu. Naime, vatrogasce iz Škalnice je u listopadu rastužila vijest da je došlo vrijeme za posljednji pozdrav Dušanu koji ih je vodio punu 21 godinu.

Članovi DVD-a Škalnica 2019. godine na posljednjoj velikoj obljetnici sa starim predsjednikom
(Foto: Dino Čekada)

In memoriam

DUŠAN KORIĆ

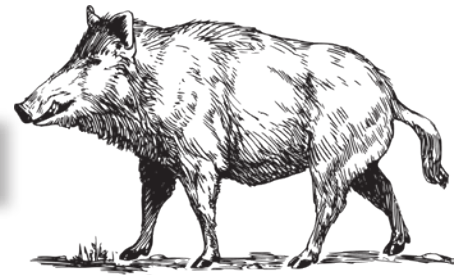
Dušan Korić rodio se 1958. godine u Voloskom. Živio je na Poljanama iznad Opatije sve do 1980. godine kada se oženio i preselio u Škalnicu. Nema mještana Škalnice koji će Dušana smatrati strancem u svom mjestu. Od dana dolaska zavolio je Škalnicu kao da mu je rodno mjesto i postao Škaljan. Radni vijek proveo je kao profesionalni vozač.

U DVD Škalnica uključio se samo godinu dana nakon svog dolaska – 1981., a za Društvo se toliko zalagao da je 2000. izabran za predsjednika i tu je dužnost obavljao sve do proljeća 2021. godine. Za njegovih se predsjedničkih mandata broj članova Društva počeo povećavati. Dobitnik je Srebrne i Zlatne plamenice, vatrogasne spomenice za 40 godina aktivnog rada te spomenice vatrogasac veteran. Za promicanje vatrogastva u zajednici nagrađen je i od Općine Klana u kojoj je od 2005. do 2009. bio vijećnik Općinskog vijeća.

Dušan je bio i strastveni bočar, član BK Škalnica te je i tim putem stekao mnoga poznanstva i prijateljstva. Mirovina njemu nije značila mirovanje, ostaje aktivan u Općini Klana kada je trebalo preuzeti službu vozača školske djece iz okolnih mjesta do škole.

Njegov je angažman bio nesebičan, a trud nemjerljiv. Prerano nas je napustio čovjek vedra duha koji je svojom požrtvovnošću dao izuzetan doprinos razvoju vatrogastva na lokalnoj razini.

Renata Simčić

TROFEJNA LOVNA GODINA

Lovačko društvo „Zec“ Klana ostvarilo je u lovnoj godini 2021./2022. izuzetne rezultate s lovačkog gledišta. Početkom lovne godine, tijekom mjeseca travnja, lovac Andrej Raspor-Šoro odstrijelio je kapitalnog medvjeda kakav nije bio odstrijeljen u povijesti našeg kraja, ali i šire okolice. Medvjed je težio 280 kg i neslužbeno je ocijenjen s 490 CIC točaka. Kako kod ocjenjivanja krzna medvjeda zlatna medalja iziskuje od 300 CIC točaka naviše, tako je lako zaključiti da se radi o visokovrijednom trofeju. Iako medvjed nije rijetkost u našem kraju i često ih se viđa, za odstrel ovakvog kapitalnog grla potrebno je poprilično strpljivosti i nadmudrivanja jer, dok su mladi medvjedi prilično neoprezni i radoznali, stari poput ovog puno su oprezniji i teško ih je nadmudriti. Tu priča s medvjedima ne staje za ovu lovnu godinu. Naime, u listopadu je član Društva, Marko Ilić s Viškova odstrijelio medvjeda na području Škalnice tako da će lovna godina 2021./2022. biti upamćena po odstrelu dva medvjeda u istoj godini što se u povijesti Društva još nije dogodilo.

Oboren je i rekord u trofeju jelena. Lovac Milan Delač iz Lisca odstrijelio je jelena u rici koji neslužbeno ima više od 200 CIC točaka. Do sada je najjači trofejni primjerak jelena iz našeg lovišta imao 196 točaka. Rika jelena je lani bila prilično intezivna i započela je neobično rano, već početkom mjeseca kolovoza. Najveći interes naših lovaca upravo je lov na jelena u

rici te se odstrel već tradicionalno realizira u nekoliko lovniha dana. Osim ovog u medalji će biti još nekoliko trofeja jelena što je za LD Zec Klana velik uspjeh.

Godina će ostati zabilježena i po lovu na divlje svinje. Odstrijeljeno je skoro pedeset grla divljih svinja što je također svojevrsni rekord. Zasigurno su svi posjetitelji klanjske prirode tijekom godine mogli primijetiti raskopane livade i polja oko naselja od divljih svinja. Događalo se to i ranijih godina, ali nikada ovako dugotrajno i intenzivno što govori u prilog velikoj brojnosti divljih svinja. Za svaku divljač postoji lovna kvota koje se treba pridržavati kod odstrela, no kod divlje svinje postoji izuzetak dok traje opasnost od afričke svinjske kuge tako da se Društvo nije moralo pridržavati ograničenja u odstrelu i moglo je svesti brojnost divljih svinja na prihvatljiviji broj.

Ocjenjivanje lovačkih trofeja službeno se organizira po završetku lovne godine koja traje do konca ožujka te su spomenuti rezultati neslužbeni, ali za ovako malo lovište kakvim gospodari klanjska udruga prilično impresivni. Za sve rezultate u gospodarenju lovištem zaslužni su svi članovi koji tijekom godine rade u lovištu. Valja napomenuti da HLD „Zec“ Klana nego poštuje odstrelne kvote i djeluje sukladno zakonu.

Matija Laginja,
predsjednik HLD-a "Zec" Klana

Mnogobrojni lovci LD-a Zec na lokaciji Vranjeno

UDRUGA UMIROVLJENIKA OPĆINE KLANA

Godina 2021. prošla je u ozračju Covid-pandemije što se odrazilo i na djelovanje organizacija civilnog društva, pa tako i na Udrugu umirovljenika Općine Klana. Već smo se svi naviknuli na ograničenja i odricanja te uglavnom prihvatili sve što zovu „novim normalnim“.

Kako jedno zlo ne dolazi samo, na izmaku 2020. godine dogodio se i potres na Banovini. Reakcija naših mještana na uskakanje u pomoć za stradale bila je baš kao u cijeloj Hrvatskoj za svaku pohvalu.

3, 2, 1 – akcija!

Važne ideje često se rađaju u trenu, a u Udruzi umirovljenika rodila se ona o pokretanju akcije prikupljanja sredstava za nabavu i opremanje stambenog kontejnera za smještaj tročlane obitelji. Akciji su se odazvale gotovo sve udruge s područja klanjske općine i šire, poduzeća i mnogi pojedinci koji žive u ovom podneblju ili su na bilo koji način vezani za Klanu. Prikupljeno je više od 33 000,00 kuna koje su namjenski i utrošene.

Pri opremanju kontejnera predsjedniku Udruge umirovljenika, Nedeljku Simčiću, spremno su se pridružili i drugi pojedinci te je u najkraćem mogućem roku uz veliku pomoć Deana Lovričića, Gorana Tomića, Tonija Marinca, Mirka Filipovića, Marija Pršlje i Radomira Starčića kontejner opremljen i dostavljen obitelji Slavnić u selo Vlahović blizu Gline.

Čas južno, čas sjeverno...

Izleti su izvrsna prilika za druženje umirovljenika te su isti jedva dočekali popuštanje epidemioloških mjera da bi mogli zajednički putovati. U lipnju su otišli na dvodnevni izlet u južne krajeve i posjetili Nin, Zadar, Biograd i krajnji cilj – Kornate gdje je odlično društvo uživalo u predivnoj prirodi.

Drugi dvodnevni izlet održan je rujnu kada su umirovljenici putovali u sjeveroistočnom smjeru i posjetili Moslavinu. Izuzetno ih se dojmilo Dugo Selo, Lonjsko polje i selo Čigoč, svjetsko poznato kao selo roda. Nastavili su i do potresom pogođenih područja, Siska, Petrinje i Gline, te se zaustavili pozdraviti obitelj Slavnić kojoj je dostavljen kontejner.

Više druženja, više aktivnosti, više mogućnosti djelovanja, više „starog normalnog“ – to je ono na što članovi klanjske Udruge umirovljenika stavljaju naglasak, no nisu u tome jedini, zar ne?!

Nedeljko Simčić

DRUŠTVO ZA POVJESNICU KLANA

Dva izdanja u jednoj godini

Društvo za povjesnicu Klana pamtit će 2021. kao uspješnu godinu u kojoj su promovirana dva nova izdanja, no istovremeno i kao tužnu godinu u kojoj je ostalo bez predsjednika i dugogodišnjeg izuzetno aktivnog suradnika – Antona Starčića.

Kako je lani padao i rastao broj zaraženih koronavirusom, tako su se mijenjale i epidemiološke mjere, a one vezane uz javna okupljanja potpuno su poremetile ambiciozne planove Društva za povjesnicu Klana. Dani Matka Laginje, tradicionalno održavani u ožujku, nisu mogli biti održani, plan za obilježavanje 30. obljetnice odlaska bivše vojske iz vojarnje nije mogao biti realiziran, pa se o istome samo moglo čitati u Primorskom Novom listu u studenom, promocija knjige Sonje Surine „Lis'c unkrat“, nažalost, nije mogla biti održana za Jurjevu. A za kraj godine, kao pečat na sve nedaće, stigla je i s nevjericom dočekana vijest o nagloj smrti Antona Starčića, predsjednika Društva. Kako dalje? Samo jedno je ime koje u datim okolnostima može garantirati nastavak djelovanja Društva – Ivan Šnajdar.

PREGLED TISKANIH IZDANJA U OPĆINI KLANA

Ivan Šnajdar, inicijator, jedan od osnivača i dugogodišnji te ponovno aktualni predsjednik Društva za povjesnicu Klana, u 2021. godini pozabavio se svim tiskanim izdanjima s područja općine Klana te objavio Pregled kako bi se na jednom mjestu zabilježili podaci o naslovima, autorima, izdavačima, sadržajima odnosno svi relevantni podaci koji prate tiskano izdanje. Samo devet zbornika Društva za povjesnicu Klana, koji sadrže oko 220 obrađenih tema, čine ogroman materijal, a kada se tome još pridodaju ostala izdanja Društva, Općine Klana, Osnovne škole Klana, udruga s područja općine Klana, autor je smatrao važnim objaviti pregled izdanja kako bi javnost mogla dobiti jednostavan uvid u sadržaje. Pregled tiskanih izdanja u općini Klana zapravo je putokaz koji čitatelju olakšava potragu za određenim sadržajem i onaj koga zanima određena tema ne mora prelistavati sve što je izdano već će ga Pregled uputiti na izdanje u kojem će naći tražene podatke.

man materijal, a kada se tome još pridodaju ostala izdanja Društva, Općine Klana, Osnovne škole Klana, udruga s područja općine Klana, autor je smatrao važnim objaviti pregled izdanja kako bi javnost mogla dobiti jednostavan uvid u sadržaje. Pregled tiskanih izdanja u općini Klana zapravo je putokaz koji čitatelju olakšava potragu za određenim sadržajem i onaj koga zanima određena tema ne mora prelistavati sve što je izdano već će ga Pregled uputiti na izdanje u kojem će naći tražene podatke.

Izdanje je promovirano u kolovozu povodom proslave Dana Općine Klana na najprigodnijem mogućem mjestu – na Gradini.

LIS'C UNKRAT

Puno uloženog truda, vremena i suradnje rezultiralo je jedinstvenim izdanjem koje je naš kraj obogatilo vrijednom knjigom koja bilježi običaje Lisca i sjećanja na nekadašnji život, a s obzirom na to da je knjiga pisana na mjesnom govoru Lisca, postignut je i osnovni cilj: sačuvati „liš'ški“ govor od konačnog nestanka. Vizualno privlačnu, tvrdo ukoričenu, u boji tiskanu knjigu prati i audiodizajp, a njime je naš kraj dobio prvu zvučnu knjigu ikada.

Nije Sonja Surina, autorica knjige „Lis'c unkrat“, jedina koja je željno iščekivala lanjsku Jurjevu. Zajedno s njom iščekivali su je i svi njezini mnogobrojni suradnici, a ponajviše mještani i mještanke Lisca jer kada će se, ako ne za Jurjevu, promovirati knjiga koja je posvećena Lisicu, autoričinu rodnom mjestu. Pandemija koronavirusa učinila je svoje te je zbog travanjskih epidemioloških mjera promocija ostala samo na razini plana i morala je pričekati neki povoljniji trenutak kada će biti moguće okupiti veći broj posjetitelja na

jednom mjestu. Stoga je umjesto na Jurjevu Lisac dočeka taj velik dan povodom Rokove, kada se slavi Dan Općine Klana što isto tako ima svoje opravdanje jer, premda je Rokova blagdan koji se vezuje uz samo mjesto Klana, Dan Općine Klana slavi se za sva općinska mjesta.

Osnovni motiv koji je Sonju Surinu potaknuo na pisanje teksta na mjesnom govoru Lisca bio je taj što je pri čestim dolascima u svoje rodno mjesto počela primjećivati da sve manje mještana njime govori. Opravdana bojazan od nestanka lisačkoga govora presudila je svim nedoumicama i Sonja se upustila u dugotrajnu avanturu prikupljanja podataka, priča, anegdota koje je pretočila u tečno štivo o Lisca i njegovim stanovnicima. Autorica u prvom dijelu knjige, podijeljene u šest poglavlja, opisuje nekadašnji izgled kuće i okućnice, gospodarskih zgrada, način života, poslove, običaje..., a u drugom navodi sva lisačka kućanstva što je začinila različitim obiteljskim anegdotama.

Kako je lisački govor uglavnom razumljiv samo Liščanima, a ne niti svima njima, knjiga sadrži i tekst na hrvatskom jeziku, tj. prijevod koji prati izvorno štivo.

Ponosna autorica knjige „Lisac unkrat“ – Sonja Surina (za Novi list snimio Sergej Drechsler)

Dijalektalne knjige uobičajeno svjetlo dana ugledaju akcentuirane i to je, logično, bila prvotna zamisao nakladnika – Naklade Kvarner i Društva za povjesnicu Klana, no lisački je govor toliko osobit i različit od drugih da isto tehnički nije bilo izvedivo. Jednostavno ne postoji „font“ koji sadrži sve potrebne znakove da bi se zabilježili svi lisački glasovi s naglascima.

Zamjensko rješenje pokazalo se još i boljim – snimljen je autentični zvučni zapis i knjiga je dobila svoje audioizdanje koje je dostupno na stranicama pokrovitelja, Općine Klana, www.klana.hr.

Još puno prije no što se upustila u ovu proznu pustolovinu, Sonja je pisala pjesme, i to najčešće o svom rodnom kraju. One su se izvrsno uklopile u ovo izdanje i daju pečat na činjenicu koliko je autorica zapravo emotivno vezana za svoj Lisac. Osim pjesama u knjizi su objavljene i autentične fotografije s Lisca.

Velikim pljeskom dočekano „liščko“ izdanje, koje je Liščane i Liščanke te njihove prijatelje okupilo na jednom mjestu, ispred društvenog doma u Lisca, promovirali su osim same autorice Franjo Butorac u ime Naklade Kvarner i Anton Starčić u ime Društva za povjesnicu Klana. Bio je to, nažalost, posljednji Starčićev javni nastup kada je rekao: „Kamo sreće da je više ljudi zainteresirano za ovakve projekte. Ova je knjiga kamenčić u mozaiku naše prošlosti, a nadam se da će takvih kamenčića biti još.“ Promociju je moderirala Ivana Marinčić koja je autorici pomogla u stvaranju knjige svojim jezičnim savjetima. Pozdravne riječi su prisutnima u ime pokrovitelja uputili načelnica Željka Šarčević Grgić i predsjednik Općinskog vijeća Dušan Štemberger koji je autoricu predložio i za jednu od općinskih nagrada. Priznanje Općine Klana za izniman doprinos očuvanju mjesnog govora i tradicijskih običaja Lisca Sonja Surina primila je dva dana kasnije na Svečanoj sjednici Općinskog vijeća Općine Klana.

Ivana Marinčić

Sa snimanja audiozapisa: Sonja Surina, Nedeljko (Braco) Marinac, Mirjana Marinac i Nada Srok

Franjo Butorac, Sonja Surina i Anton Starčić (za Novi list snimio Sergej Drechsler)

Pjevački zbor Matko Laginja

Pjevački zbor Matko Laginja lani je u ranu jesen održao neuobičajenu izvanrednu izbornu skupštinu, a ona je sazvana na zahtjev predsjednika Antona Starčića koji je zapravo, kao da je znao što slijedi, zatražio razrješenje dužnosti predsjednika i prigodno se, na njemu svojstven, zabavan način oprostio sa svojim pjevačima i maestrom. Za novu predsjednicu jednoglasno je izabrana Margareta (Slavija Princ), dotadašnja tajnica i članica Zbora od samoga osnutka. Ulogu tajnice preuzela je Vanda Simčić, a dopredsjednik je postao Dušan Štemberger. Složna pjevačka ekipa nije tada slutila da će oproštajno druženje s dugogodišnjim predsjednikom biti posljednje i doslovno oproštajno niti da će jedino njihovo zajedničko javno pjevanje 2021. godine biti na ispraćaju Antona Starčića na vječni počinak.

Marijo Taučer, Anton Starčić i Slavija Princ – suradnici čije je članstvo u Pjevačkom zboru rezultiralo i prijateljstvom

Oproštaj s maestrom

Neovisno o tome što je Anton Starčić intenzivno djelovao u više društava i organizacija te na više različitih funkcija, prva asocijacija koja dolazi uz njegovo ime je upravo Pjevački zbor Matko Laginja. Stoga će se uspomena na njega zabilježiti baš na ovom mjestu.

IN MEMORIAM

Anton Starčić

Anton Starčić – Lolo rođen je u Klani 1941. godine. Upisan je u šestogodišnju osnovnu školu u Klani i pripada prvoj generaciji kojoj je osnovnoškolsko obrazovanje produženo za dva razreda tako da 1956. završava osmogodišnju školu. Nakon srednje upravne škole u Rijeci – odjeljenje u Klani, pohađao je Višu upravnu školu u Zagrebu gdje je stekao zvanje upravnog pravника. Cijeli radni vijek od 40 godina radio je u organima uprave i sudstvu. Započeo je kao dostavljač u Mjesnom uredu u Klani, zatim nastavio kao voditelj odjela u riječkom katastru, potom kao šef Matičnog ureda u Rijeci te sudski izvršitelj na Općinskom sudu u Rijeci. Bio je vijećnik i pročelnik novoosnovane Općine Klana da bi 2001. otišao u mirovinu s funkcije načelnika Općine Klana.

Više od 60 godina bio je aktivan na području društvenog djelovanja u Klani. Na samom se početku iskazao kao omladinski aktivist i organizator kulturnih i zabavnih sadržaja. Godine 1979. izabran je za predsjednika tada osnovanog Pjevačkog zbora "Dr. Matko Laginja" i tu je dužnost obavljao neprekidno 42 godine.

Anton Starčić jedna je od najzaslužnijih osoba za razvoj i unapređenje kulturne i društvene djelatnosti na području općine Klana u posljednjih 50-ak godina. Njegov je doprinos u tom smislu nemjerljiv. Ponajviše se istaknuo u okviru Mješovitog pjevačkog zbora Matko Laginja s kojim je odradio oko 450 nastupa od kojih više od polovice čine gostovanja izvan matičnog mjesnog područja. Tako je Starčić promicao svoj rodni kraj i svoju županiju diljem Republike Hrvatske, a i u inozemstvu: u Sloveniji, Italiji, Austriji, Mađarskoj, Bosni i Hercegovini, Češkoj, Slovačkoj i Njemačkoj. Pomno je bilježio sve aktivnosti i povodom 35. obljetnice Pjevačkog zbora izdao monografiju.

Druga važna Starčićeva uloga ona je dugogodišnjeg tajnika, a od unazad nekoliko godina i predsjednika Društva za povjesnicu Klana. Od početaka djelovanja Društva za povjesnicu 1993. pridonosio je povijesnim i arheološkim istraživanjima klanjskoga kraja, a najveći je njegov uspjeh u ovom segmentu djelovanja polučen kada je 2018. godine nakon niza terenskih istraživanja uspio otkriti temelje crkve sv. Mandalene iz 14. st. u Paki.

Bio je dugogodišnji strastveni sakupljač starih predmeta i dokumenata te je u Klani, Viškovu i Kastvu priredio desetak izložbi starih zanata, predmeta i dokumenata, a njegovom je zaslugom Klana dobila i etnografski muzej Rebičinu kišu.

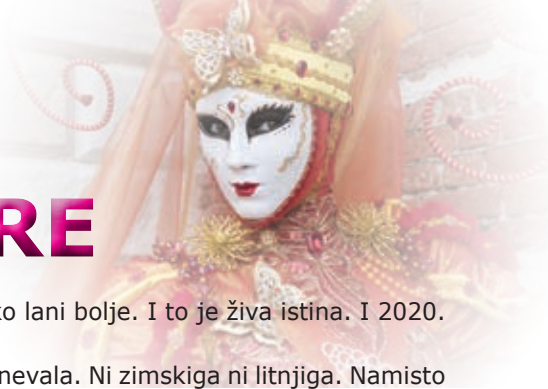
Bio je član DVD-a Klana te je u nekoliko mandata obnašao dužnost predsjednika njihova Nadzornog odbora.

Kontinuirano je zapisivao mjesne običaje, izrase i dogodovštine, pisao za zbornike Društva za povjesnicu Klana i Glasnik Općine Klana koji je i pokrenuo. Svoju svestranu aktivnost u području mnogih grana umjetnosti pokazao je i kao jedan od autora knjige „Naši Klani“, izdanoj od Društva za povjesnicu, a u kojoj možemo prepoznati prekrasnu umjetnost riječi – stihove pisane na lokalnom dijalektu i posvećene upravo našem kraju. Bavio se i maketarstvom te u minijaturi izradio oko 70 alata i predmeta koji su se koristili u šumi i svakodnevnoj upotrebi.

Ivana Marinčić

KLANJSKE MAČKARE

VIRTUALNE MAČKARE

Udruga Klanjske mačkare 2021... Kaj reć i napisat? Niš. Rečeju da je sako lani bolje. I to je živa istina. I 2020. lito je bilo nikakorovo, a za klanjske mačkare pak bolje od 2021.

Va tin 2021. lito, zaradi vražđe korone, ni bilo organiziraniga vrah tiga karnevala. Ni zimskiga ni litnjiga. Namisto povorke na Korzu biv je organiziran virtualni Riječki karneval. Na Kanalu RI su na pusnu nedilju pušćali snimke ke su in poslali iz onih karnevalskih udrug ke su inače bile na Riječkin karnevalu. Klanjskin mačkaran je Sandro Princ pomogav parićat snimku ka je šla na karneval namisto samih mačkar.

Bez nove maske, bez Korza, bez pobiranja, bez dičje redute, bez plesa – takove su bile mačkare va 2021. lito

Ni se ni pobiralo, as se ni smilo bit na kupu pa je ispalo i pohajanje po kišah.

Ni bilo nijeniga plesa va klanjski sali. Ni bilo ni dičje redute. Ma rečeju da navada v rit ubada pa se je na pusni pondiljak Pust zapaliv na Vasi. Sami od sebe su se zbrali si ki maju radi mačkare i ki nete pustit da se stare navade zatareju. Zasoplo se je, zaplesalo okoli Pusta, čak se je i Vrapca čitalo. Ni se moglo njurgat na maske i robu za mačkare aš se ni niš noviga parićalo, pa se je njurgalo da ni bilo razglaša i da se ni čulo kaj se je čitalo va Vrapcu. Zato se je tonsku snimku dilo na fejs, va grupu Klanjske mačkare, pa se je Vrapca moglo poslušat cilo lito.

Va tin nesrećnin 2021. lito storilo se je i nič jako dobro – udruga se je priključila drugin udrugan i pojedincon va humanitarni akciji pa su z računa šoldi šli za kontejner ki je zapeljan eni nebogi familiji stradali va potresu na Banovini.

I tako, pasala je i ta 2021. Se bimo dali da 2022. bude bolja i nadamo se da ćemo se mačkarat, zabavljat i naplesat va mačkarah za se ono kaj nismo. I da drugi put nećemo reć: sako lani bolje...

Milica Bilen

STUDENSKE MAŠKARE

ONLINE MAŠKARE STUDENA 2021.

Maškare se va 2021. nisu maknile iz sela

Za 2021. se nima ča puno reć ča se tiče maškar. Korona je se fermala i bilo je to baš mršavo lito.

Na Antonju, 17. 1. 2021., zatuliv je antonjski rog pa su maškare Pusta propejale po selu. Bilo ih je fanj, više nigo pasanih lit. To je baren znak da se tradicija neće zatrt. Sagdi su maškare lipo dočekane, najite i napite. Iz oštarije se je šlo na Vrh, iz Vrha va Lazaret, pa iz Lazareta Šensotu va konobu. Puli Gradišće se je fermalo aš je Silvio parićav za pojist domaćih kobasic. Onda se je pasalo va Blatni klanac i po Brigu nazad va oštariju.

Kuliko god je korona tuliko grdiga prnesla, tuliko je i dobro, aš je maškar bilo više nigo pasana lita. Ljudi su se zaželili druženja, pa magari se držali propisanih "mjera". Ni bilo ni tradicio-nalniga maškaraniga druženja, ni karnevali ni pohajanja okoli. Ni se pobira-

lo ni va Studeni ni va Klani. Cili rički karneval biv je va snimkah pa su i maškare iz Studene poslale svoju.

Na dan pusta se je opet skupa našlo, pasalo po selu, osudilo i zapalilo siromaha na igralištu, da plati za se ono ča je lošiga prnesav va pasanin lito. Bilo je kratko, ma su si maškare dale gušta, kako se reče – "krepat ma ne molat". Ča reć? Neka ovo lito bude bolje nigo pasano.

Vedrana Piković

Studenski Pust

Zvončice: "Krepat ma ne molat"

U GODINI DEVEDESETGODIŠNJEG JUBILEJA PRVACI 1. ŽNL I NOVI ČLANOVI 4. HNL NS RIJEKA

SENIORI

Zapaženim uspjesima i natjecateljskim dometima Nogometni klub „Klana“ obilježio je u protekloj 2021. godini velik jubilej – devedesetu obljetnicu rada i djelovanja. Klanjci, suvereni vladari 1. Županijske lige primorsko-goranske osvojili su prvo mjesto s impozantnih 56 od mogućih 66 bodova (84,85 %), čak trinaest više od drugoplasiranog „OŠK Omišlja“. Rekorderi u svim pokazateljima, u 22 nastupa ostvarili su najviše pobjeda (18), doživjeli najmanje poraza (2), postigli najviše (66, točno tri po utakmici) i primili najmanje zgoditaka (23). Time su osigurali i plasman u viši rang natjecanja, 4. Hrvatsku nogometnu ligu Nogometnog saveza Rijeka, koji donosi i odgovarajući medijski tretman i promidžbu kluba i Općine Klana. Za to je Općina Klana nagradila Klub potporom od 150.000,00 kuna za postavljanje sustava navodnjavanja na travnjaku stadiona „Graščina“.

U jesenskom dijelu natjecanja u 4. HNL NS Rijeka Klanjci su, u konkurenciji od trinaest momčadi, osvojili osmo mjesto u 12 nastupa s pet pobjeda, jedan remi i šest poraza te negativnom razlikom zgoditaka 15:19. Nakon startne pobjede protiv susjeda „Halubjana“ (2:0), uslijedila su tri uzastopna poraza: 0:1 protiv riječke „Lokomotive“ na kulturnom stadionu „Kantrida“ u Rijeci, 1:4 u domaćem srazu protiv „Kraljevice“ i 1:2 posrtaj u Medulinu, primljenim odlučujućim zgoditkom u sudačkoj nadoknadi (90+1 minuta). „Veli vrh“ iz pulskog predgrađa prvi put službeno, a i uopće, u Klani je poražen rezultatom 2:0, potom i „Gospić“ identičnim omjerom. „Klana“ i lički „Otočac“ odigrali su, potom, na Graščini miroljubivih 0:0. Gostovanje u „Fažani“ okončano je 0:2 porazom protiv starosjedioca „Mladosti“, a „Rovinj“ je pokleknuo na „Graščini“ (1:0). U Krasici, na alternativnom igralištu bakarskog „Borca“, Klanjci su u najskromnijem jesenskom izdanju doslovno „potopljeni“ (0:4). No u posljednjem su kolu razveselili svoje pristalice pobjedom 3:1 protiv „OŠK Omišlja“ na otoku Krku. Petnaest klanjskih pogodaka postigli su: Ivan Laginja (4), Mario Jerbić (3), Juničić (2), Mujkanović (2), Dujmović (1), Džaja (1), Iskra (1) i Milković (1).

NK Klana dobitnik je Nagrade Općine Klana u 2021. godini

Osvajanjem prvog mjesta u 1. županijskoj ligi seniori su osigurali plasman u viši rang, 4. Hrvatsku nogometnu ligu Nogometnog saveza Rijeka

Pod dirigentskom palicom Damira Rubčića, trenera s „UEFA profi“ licencom i Luciana Celića, trenera nogometa s „A licencom“ za „Klanu“ su u protekloj polusezoni 2021./22. nastupali: vratari Dino Raspor i Florijan Crnković, braniči Dino Jeletić, Andre Medvedić, Patrik Corallini, Borna Dujmović, Renato Lučić, Nermin Jusić, Dorijan Juraga, Roni Šnajdar, Nikola Kajtazi, vezni igrači Emanuel Iskra, Mario Jerbić, Jure Dundović, Antonio Džaja, Đoša Lazarević, Toni Juničić, Matija Milković, Tomislav Jukičić, Juraj Štokom, Roco Mladenić i napadači Ivan Laginja, Dino Tešić, Alan Mujkanović, Ivan Sviličić, Tomislav Mršić.

Slavlju seniora pridružile su se sve skupine NK Klana

JUNIORI

Juniori NK „Klana“ pod vodstvom trenera Emanuela Iskre, seniorskog kapetana momčadi, nastupaju u 1. Županijskoj ligi, skupina „A“, u konkurenciji šest klubova, po četverokružnom sustavu natjecanja. Zauzeli su pretposljednje, peto, mjesto s jednom pobjedom i jednim remijem te šest poraza i razlikom zgoditaka 12:31. Za juniorsku momčad u jesenskoj polusezoni 2021./22. nastupali su: Jakov Gauš, Paolo Jeterić, Toni Murakezi, Roni Šnajdar, Valentino Makić, Leo Simčić, Marko Škalabrin, Dominik Silić, Toni Raspor, Ivan Barak, Patrik Poljak, Lucijan Valenčić, Matija Milković, Danijel Gržinčić, Karlo Tomić, Juraj Štokom, Dorian Grginčić, Luka Karlo Ljubas, Fran Jutriša i dr.

PIONIRI

Pioniri, pod vodstvom trenera Nikole Kajtazija, natječu se u 2. Županijskoj ligi i jesenski su viceprvaci! Iza susjednog „Halubjana“ (s utakmicom manje) i 21 bodom, zaostaju 1 bod. U devet dvoboja upisali su šest pobjeda, dva neriješena ishoda i jedan poraz s razlikom zgoditaka 49:13 (+36). Za pionirsku momčad, u jesenskoj polusezoni 2021./22. igrali su: Ivan Barak, Luka Bilen, Emanuel Brentar, Tijan Iskra Corallini, Mihael Doričić, Rafael Gauš, Tin Jevtić, Paulo Medvedić, David Pekar, Borna Puž, Filip Seršić, Leo Simčić, Paulo Štemberger, Karlo Tomić, Borna Turina, Gabriel i Ivano Vlaše.

PRVOLIGAŠ „RIJEKA“ UVELIČAO PROSLAVU VELIKOG KLANJSKOG JUBILEJA

U prigodi obilježavanja velikog jubileja, 90. obljetnice rada i djelovanja, Nogometni klub „Klana“ pozvao je u goste nogometaše „Rijeke“, prvaka Hrvatske i dvostrukog osvajača Hrvatskog kupa. Gosti su se rado odazvali i uveličali slavlje domaćina. Utakmica između četvrtoligaša i prvoligaša te uspješnog sudionika više europskih klupskih natjecanja odigrana je u četvrtak, 2. rujna 2021. godine na travnjaku stadiona Graščina, u pravom ljetnom ambijentu i s gotovo potpuno ispunjenim tribinama s oko 600 gledatelja. Igri je prethodila razmjena darova između suparnika, uručenje priznanja Nogometnog saveza Primorsko-goranske županije najstarijem i najdugovječnijem aktivistu NK „Klana“ - Milanu Štariću, za 60 godina volonterskog staža te jubilarno priznanje klubu NK Klana iz ruku dugogodišnjeg tajnika NS PGŽ, Ivana Peraića.

Milan Štarić je za 60 godina volonterskog staža u NK Klana primio više nego zaslužen priznanje koje mu je dodijelio Ivan Peraić, tajnik Nogometnog saveza Primorsko-goranske županije

U igri mačke i miša uslijedio je Blitzkrieg zgoditaka riječkog prvoligaša: 0:1 (22') – Vučkić je iz „slobodnjaka“ s desnoga boka nabacio loptu na suprotnu vratnicu, a Escoval čelom izbliza zatresao mrežu pod prečkom. 0:2 (25') – dvostruko dodavanje Vuka i Vučkića, potonji sa sedam, osam metara pogađa lijevi, donji kut. 0:3 (30') – u metežu pred vratima Dina Raspora najspretniji je bio Obregon, pogodivši mrežu na pet, šest koraka od vrata. 0:4 (33') – treće dodavanje Vučkića Mateju Vuku, koji je izbliza svladao Raspora. 0:5 (35') – nakon prodora Vukčević je, poput vihora, uletio u kazneni i zatresao mrežu uz desnu vratnicu. 0:6 (37') – Mudražija je minijaturom zaobišao nekoliko prepreka i ležerno pogodio cilj (u razmaku od svega sedam minuta razigrani riječki napadači četiri puta su pogodili mrežu domaćina). 0:7 (55') – Mudražija je srušen u kaznenom prostoru. Jedanaestorac! Između terceta riječkih „vukova“ loptu je na bijelu točku namjestio Matej Vuk i neobranjivo tukao u lijevi donji kut. 0:8 (58') – Obregon je izbio sam pred domaćeg vratara i svladao ga snažnim prizmenim udarcem u desni kut. 0:9 (90') – u nebrojenim bliskim susretima s domaćim vratarima Matej Vuk je u posljednjoj minuti svladao pričuvnog vratara Florijana Crnkovića. Utakmicu je sudio Luka Milković iz Viškova, a momčadi su nastupile u sljedećim postavama:

- „Klana“: Raspor, Jeletić, Iskra, Corallini, Dujmović, Medvedić, Jerbić, Juničić, Laginja, Džaja, Lazarević (još su igrali: Crnković, Juraga, Šnajder, Kajtazi, Milković, Tešić, Štokom),
- „Rijeka“: Zlomislčić, Braut, Galešić, Lepinjica, Obregon, Vukčević, Escoval, Vuk, Vučkić, Mudražija, Stanić (još su igrali: Frigan, Delibegović, I. Smolčić, Jurišić, Franković, Ušalj, Bistrić, Babić).

Luciano Raspor, Ivan Peraić i Ivica Barak na proslavi 90. godišnjice Kluba. Ova je nagrada posljednja koju je Barak primio kao predsjednik NK Klana. Krajem godine na Skupštini je izabran novi predsjednik – Maks Gržinčić

Neovisno o tome što je Rijeka „zgazila“ Klanu, na terenu je vladala izuzetno prijateljska atmosfera

MAKS GRŽINČIĆ NOVI PREDSJEDNIK NK „KLANA“

Maks Gržinčić novoizabrani je predsjednik Nogometnog kluba „Klana“, odlučeno je to na Skupštini održanoj 22. prosinca 2021. godine, i obnašat će najvišu klupsku funkciju do konca godine 2025. Nasljednik je Ivica Baraka, koji je na čelu najbrojnije klanjske sportske udruge bio više od trinaest godina ostavivši vidljive tragove. U novi Upravni odbor NK „Klana“ izabrani su: predsjednik Maks Gržinčić, dopredsjednik Lucijano Raspor i članovi Ivica Barak, Slavko Gauš, Miljenko Jakšetić, Božidar Raspor, Bruno Torbarina, Valerija Valenčić Turina, Emanuel Iskra, Roman Raspor i Josip Medvedić.

Ivica Barak rođen je 12. srpnja 1953. godine u Klani. Pučku školu pohađao je u Klani (1960. – 1968.), a sljedeće četiri godine Tehničku školu brodstrojarskog smjera u Rijeci, nakon koje je upisao Tehnički fakultet, diplomiravši u Rijeci godine 1983. Danas je umirovljenik. Osnivač je i dugogodišnji igrač Košarkaškog kluba „Klana, lovac, pčelar i čelnik Pčelarskog društva „Milutin Barač“ u Rijeci. Predsjednik Nogometnog kluba „Klana“ postao je 2008. godine kada je Klub izborio plasman U 4. Hrvatsku nogometnu ligu „zapad“. U vrijeme obnašanja funkcije Ivica Barak osobito se istakao pribavljenim donacijama od kojih je izgrađena nova svlačionica za mlađe uzraste s praonicom i prostorom za inventar i sportske rekvizite, postavljena nadstrešnica za gledatelje na tribinama. Sveukupni staž Ivica Baraka u lovačkoj, sportskim i inim udrugama iznosi gotovo 50 godina i uz iskreno divljenje zaslužuje i veliku zahvalu!

Maks Gržinčić rođen je 11. ožujka 1958. godine u Klani, po zanimanju strojar, zaposlen u Komunalnom poduzeću „Vodovod i kanalizacija“ d.o.o. Rijeka. Nogomet je počeo igrati u juniorima NK „Klana“ 1972. godine, kao četrnaestogodišnjak. U seniorskoj momčadi debitirao je četiri godine kasnije u Galižani, u okviru Regionalne lige Rijeka – Pula, današnje 4. HNL NS Rijeka, igrajući u jednoj od ponajboljih klanjskih momčadi (Bjelanović, Belančić, Turina, Boris Laginja, Mesaroš, Frlan, Maljavac, Širola, Ivan Gržinčić „Skifle“, Vrbanc, Božidar i Dino Raspor, Raul i Boris Žiković, Crnić, Bradizza, Slavko Gržinčić „Čuka“, Grbac, Komen, Stanislav – Aldo Raspor, Herman Barak, Herman Gržinčić, Vlaše, Duško Barak i dr.).

Nakon smjene generacija 1982./83. Maks Gržinčić predstavio se s novim klanjskim valom: Pugelj, Valter Laginja, Iskra, Princ, Ivica „Pevak“ Raspor, Turković, Brmalj, Miočić, Čakarević, Božić, Grgurina, Aničić, Tercolo, Stranić, Josip Medvedić, Ivica Valenčić, Stipančić, Neven Gržinčić, Delibegović, Šlosar i dr., koji je, nakon nekoliko pokušaja, 1989. godine, pod vodstvom trenera Milana Žeželja, napokon ostvario proboj u viši rang natjecanja – 3. HNL „zapad“. Vezni igrač, znalac lucidnih rješenja u igri, nerijetko i strijelac odlučujućih zgoditaka, unatoč primamljivim ponudama, ostao je uvijek vjeran svojoj „Klani“. U gotovo dvadeset ligaških sezona odigrao je više od 700 službenih utakmica. Godine 1999. prihvatio je zahtjevnu funkciju tajnika kluba koju je obnašao u dva mandata. Neumorni „Riba“ bio je „Katica za sve“, osobito se ponosio krasno njegovanim travnjakom stadiona Graščina, djelom njegovih ruku. Danas se raduje igranju seniora u 4. Nogometnoj ligi NS Rijeka. Ukupni igrački i klupski staž Maksa Gržinčića iznosi gotovo 45 godina i pripada u red najzaslužnijih članova Nogometnog kluba „Klana“.

Oskar Valenčić

U godini gašenja BK Škalnica Matija Valenčić postao juniorski prvak Hrvatske u bližanju i izbijanju u krug

Većini starijih, osobito muškarcima, nisu strani pojmovi poput „bližanja“, no rijetko će koji pripadnik mlađih generacija znati o čemu je riječ. Zsigurno u našem kraju među mladima ne postoji nitko tko tu riječ razumije bolje od Matije Valenčića, velike sportske, boćarske nade iz Škalnice.

Matija Valenčić iz Škalnice – šesnaestogodišnjak, gimnazijalac, od početka stipendiranja Općine Klana sportski stipendist godinu za godinom, zapažen i u redovima NK Klana, no prije svega boćar – lani je ostvario rezultat vrijedan svakog divljenja. Naime, osvojio je državno natjecanje, koje se održalo u Poreču, i postao juniorski prvak Hrvatske u disciplinama bližanje i izbijanje u krug.

Matija je sklonost ka sportu pokazivao od malih nogu. Niz je godina trenirao nogomet u NK Klana i bio zapažen na travnjaku, no s vremenom se okrenuo boćanju koje je pomno pratio da bi se u konačnici posvetio isključivo tom sportu. Ljubav prema boćanju razvio je u obitelji prateći svoga oca Dorijana, dugogodišnjeg boćara i predsjednika, danas ugašenog, Boćarskog kluba Škalnica u kojem je i sam napravio svoje prve boćarske poteze. Nakon što je prije nekoliko godina Anton Bučević primijetio jednog od najmlađeg članova BK Škalnica, uslijedili su prelasci u „veće“ klubove, intenzivniji treninzi, više nastupa, više razine, prve medalje u nizu. Matija trenutno nastupa za najbolji klub u našoj regiji, BK Vargon s kojim je lani osvojio i ekipno državno prvenstvo u nikad neizvjesnijem finalu pobijedivši BK Sv. Jakov. Ovoj je pobjedi, kao i ostalim uspjesima kluba, Matija dao veliki doprinos pod budnim okom svoga trenera nad trenerima Čeda Vukelića.

Boćarski klub Škalnica djelovao je od 2005. godine i ugasio se 2021., nakon punih šesnaest godina djelovanja. Razlozi? Mala sredina, malo onih koji su spremni „zapeti“ pa najčešće sve padne na leđa jedne do dvije osobe, nedostatna sredstva... Dugogodišnji se predsjednik Dorijan Valenčić jednostavno zasitio stalnog potezanja nekoga za rukav, a nitko drugi nije bio spreman ni zainteresiran zamijeniti ga na njegovoj funkciji. U svakom slučaju šteta jer... tko zna bi li Matija Valenčić ikada sanjao pa potom ostvarivao svoj boćarski san da prve korake nije napravio baš u klubu svoga rodnoga mjesta.

Ivana Marinčić

BOČARSKI KLUB "SV. ROK" KLANA

BOČARSKI OLIMP „SV. ROKA“

Bočarski klub „Sv. Rok“ vinuo se u zvjezdane visine u natjecateljskoj sezoni 2020./21. osvojivši drugo mjesto u 2. Hrvatskoj bočarskoj ligi „sjever“, iza prvaka „Sv. Jakova“ iz Jadrana, čime je izborio plasman u 1. Hrvatsku bočarsku ligu „sjever“, što predstavlja najveći doseg jednog klanjskog sportskog kolektiva uopće!

U petnaest nastupa klanjski bočari ostvarili su devet pobjeda, jedan neriješen ishod i pet poraza te su osvojili 28 bodova i razliku punata 195:165 (+30). Nakon jesenske polusezone (sedam kola) u kojoj su Klanjci, također, bili viceprvaci, u 2021. godini, u proljetnom dijelu prvenstva, ostvarili su sljedeći učinak: „Labin“ 12:12, „PODHUM“ 19:5, „SLOGA“ ČAVLE 17:7, „Ante Starčević“ Zagreb 16:8, „SV. LUKA“ JOSIPOVAC 16:8, „Lovran“ 6:18, „SV. JAKOV“ JADRANOVO 9:15, „Sesvete“ Zagreb 6:18, „LABIN“ 16:8, „Podhum“ 14:10 (velikim slovima otisnuti su suparnici na domaćem bočalištu). Prvo mjesto na konačnoj ljestvici zauzeo je „Sv. Jakov“, a slijedili su ga redom: naš „Sv. Rok“, „Labin“, „Podhum“, „Sloga“, „Sv. Luka“, „Lovran“, „Ante Starčević“, „Sesvete“ te „Marčelji“ (odustali od natjecanja!).

Bočarski klub „Sv. Rok“, Klana. Stoje s lijeva: Mato Rukavina, Franko Karlović (voditelj), Mark Rumac, Slavko Gržinić, Dejan Šestan, Bojan Franović, Damir Laginja. Čuče: Herman Sušnik (predsjednik), Tihomir Gavran, Josip Srića, Marinko Kruljac, Ivan Grgić, Ivica Tapalović

U elitnom natjecanju, 1. Hrvatskoj bočarskoj ligi „sjever“, u sezoni 2021./22., u jesenskom dijelu, bočari „Sv. Roka“ postigli su sljedeće rezultate: „SLOGA“ 19:5, „SV. LUKA“ 14:10, „Gornji kraj“ 9:15, „LOVRAN“ 20:4, „Kukuljanovo“ 8:16, „PODHUM“ 12:12, „Labin“ 10:14. Na ljestvici je nakon 7. kola vodeće mjesto ponovno pripalo „Sv. Jakovu“, a iza njega redom su se našli „Kukuljanovo“, „Sv. Luka“, „Sv. Rok“, „Funtana“, „Podhum“, „Labin“, „Lovran“, „Gornji kraj“ i „Sloga“.

U prvenstvenim utakmicama (sezone 2020./21. i 2021./22.) nastupili su sljedeći igrači: Josip Afrić, Bojan Franović, Tihomir Gavran, Ivan Grgić, Slavko Gržinić, Franko Karlović, Luka Karlović, Marinko Kruljac, Boris Matejčić, Branko Miculinić, Mato Rukavina, Josip Srića, Dejan Šestan, Ivica Tapalović, Vazmoslav Tibljaš i Dorijan Valenčić. Dužnost voditelja momčadi obnašali su licencirani Franko Karlović, Ivica Tapalović i Vazmoslav Tibljaš.

Oskar Valenčić

BOČARSKI KLUB STUDENA

NASLOV PRVAKA ZA PETNAESTI RODENDAN

Godina 2021. zasigurno će ostati u posebno lijepom sjećanju igračima Bočarskog kluba Studena jer su igrači ostvarili izvanredan sportski uspjeh – postali su prvaci 2. županijske lige – Zapad. Tim povodom im je u kolovozu na svečanoj sjednici Općine Klana uručeno Priznanje Općine Klana za izuzetan sportski rezultat u 2021. g. Naslov prvaka poklopio se s petnaestom godišnjicom osnutka kluba pa su na taj način igrači poklonili najljepši poklon sebi samima, ali i svima koji ih prate i podupiru njihov rad.

BK Studena – lanijski prvak 2. županijske lige – Zapad

Međutim, ne postaje se prvak preko noći. To je rezultat godina rada, truda, ali i odricanja. „Svi naši članovi od osnutka kluba do danas uglavnom dolaze iz Studene ili iz drugih mjesta u našoj općini te su zapravo amateri koji se ovim sportom bave isključivo iz ljubavi, bez ikakve novčane naknade. Kroz klub je prošlo mnogo igrača te smo ih u jednom trenutku imali i tridesetak, ali u prosjeku se taj broj uglavnom vrti oko petnaest, koliko nas je i danas“, prisjeća se Kristijan Vlaše, predsjednik Kluba. Njegov zamjenik Benjamin Šustar nadovezuje se: „Kad smo osnovali klub 2006., igrali smo prvo u međuopćinskoj ligi, zatim od 2013. do 2020. u 3. županijskoj ligi te smo u jesen 2020. ušli u 2. županijsku ligu.“ Obojica uz osmijeh dodaju: „Iste godine kad smo ušli u tu ligu, osvojili smo je!“ Također, obojica će se složiti da velika zasluga u osvajanju naslova prvaka osim igračima pripada voditelju kluba Andreju Pikoviću koji ih je odlično posložio.

Osim priznanja i novčane nagrade Općine Klana prvaci su dobili i pehar te medalje općinskog saveza, a ovaj su uspjeh proslavili već u nekoliko navrata, između ostalog i večerom za svoje sponzore bez kojih sve ovo ne bi bilo moguće i na čiju potporu računaju i dalje. Naime, naslov prvaka automatski im je donio i ulaz u 1. županijsku ligu koja iziskuje puno veća financijska sredstva od dosadašnjih. „Zbog redovitih gostovanja u udaljenijim mjestima naši troškovi sada rastu za nekih 30 % i na godišnjoj razini iznose otprilike 25 000 kn. Općina nas sufinancira jednom trećinom tog iznosa, a drugo sve pokrivaju naši sponzori kojima se ovim putem ponovno zahvaljujemo, jer bez njih sigurno ne bismo opstali svih ovih godina“, naglašava Vlaše te dodaje: „Tradicionalno organiziramo i međunarodni turnir početkom kolovoza povodom Dana pobjede i domovinske zahvalnosti kojem se svake godine odazove dvadesetak ekipa iz Slovenije i Hrvatske. Dosad se turnir uspješno održao svake godine, a izostao je posljednje dvije pa se nadamo da će nam ove godine epidemiološki uvjeti ipak dozvoliti da ga organiziramo. Osim prvenstva, u ovom periodu pauze između jesenskog i proljetnog dijela, igrači ne miruju, već su redoviti sudionici Zimske lige koju organizira Boćarski klub Kastav u novosagrađenoj boćarskoj dvorani.“

Upravo je boćarska dvorana ono što već duže vremena priželjkuju igrači BK Studena te se nadaju da će se uskoro prionuti gradnji ovog objekta kojim bi se također redovito služili i igrači drugog boćarskog kluba u našoj općini. Budući da će na gradnju ovog objekta zasigurno morati pričekati, za početak bi bilo obećavajuće da se obnovi boćalište u Studeni koje je u prilično derutnom stanju. Svojim radom i uspješnim rezultatima sigurno su zaslužili takav poklon koji bi ujedno bio i lijep poklon svima onima koji ih redovito prate i podupiru, kao i svim mještanima Studene.

Andrej Piković, Kristijan Vlaše i Benjamin Šustar ponosno su primili priznanje Općine Klana za svoj uspjeh

Boćarski klub Studena poziva sve zainteresirane da im se pridruže i postanu članovi njihova kluba. Treninzi se održavaju dvaput tjedno, ovisno o vremenskim prilikama, isključivo u popodnevним terminima u trajanju do tri sata. Iskustvo nije potrebno, a dobne granice nema, jer kako sami kažu: „Boćalište je otvoreno za sve!“

Marija Volf

Humanitarni početak

Planinarska godina u klanjskom kraju uobičajeno počinje tradicionalnim zimskim usponom na Pliš, no to nije bio slučaj i 2021. Na samom je početku godine prevladao humanitarni duh te su se planinari PD-a Pliš prema svojim mogućnostima pridružili akciji za kupnju kontejnera za obitelj iz Gline čija je kuća stradala u potresu.

Prva uobičajena aktivnost u 2021. održana je u ponešto drugačijem aranžmanu, no nije izostala što je važno za održavanje kontinuiteta. Godina 2021. će u klanjskom planinarskom dnevniku ostati zabilježena kao godina u kojoj je Društvo nakon puna dva desetljeća održavanja velikog zimskog pohoda na Pliš bilo primorano organizirati samo izlet zbog epidemiološke situacije uzrokovane virusom Covid-19. Tako su se 10. siječnja okupili najhrabriji planinari ovog kraja koji su usprkos snijegu i hladnoći stigli do zadanog cilja.

Usprkos izuzetno nepovoljnoj epidemiološkoj situaciji i ograničenju okupljanja klanjski se planinari bore da održe kontinuitet svojih tradicionalnih izletničkih aktivnosti, kako zimskog pohoda na Pliš ...

...tako i ljetnog pohoda na Obruč poznatog pod nazivom Rokovski zalazak Sunca

Riječka planinarska obilaznica

Nije manjkalo ni radnih akcija – željezni pečati postavljeni su na čitavu obilaznicu klanjskoga planinarskog puta s deset kontrolnih točaka, očišćene su prilazne staze koje vode do Gradine, važne točke i u planinarskom smislu. Od prošle je godine uz polaznu točku Klanjskog planinarskog puta Gradina postala i jedna od kontrolnih točaka Riječke planinarske obilaznice (RPO). Projekt koji je trajao nekoliko godina službeno je dovršen i otvoren 18. rujna 2021. Još 1967. godine otvorena je prva riječka transversala kojom je službeno prošlo više od 900 planinara. Ova bi obilaznica svakako trebala privući povećani broj posjetitelja.

RPO kreće iz Lovrana preko Učke, Lisine i Kastva te Klane i Gorskog kotara, a završava u Crikvenici. Ukupna dužina staze iznosi 163 km, a čini je 36 kontrolnih točaka te 19 vrhova viših od 1000 m/nv. Naš kraj sadrži čak šest kontrolnih točaka, redom: Mačkov vrh, Veliko Židovje, Gradina Klana, Studena, Rimski zid, Obruč. Veliko je zadovoljstvo što danas postoje tri planinarske staze koje prolaze našim krajem: Klanjski planinarski put, Riječka planinarska obilaznica i Via Adriatica trail.

Na području općine Klana nalazi se šest kontrolnih točaka Riječke planinarske obilaznice

Briga za svoj kraj

Koliko god se putuje i upoznaje druge krajeve, nikada nije dovoljno upoznavanja svojega kraja, a domaći planinari to jako dobro znaju te su krajem veljače posjetili Velo Židovje, Mačkov vrh i Šparožnu jamu pokraj Breze koja svaki put oduševi svojom ljepotom.

Ne može proći godina, a da planinari ne svrate do kućice „Rebar“. Tako se i lani održala tradicionalna akcija čišćenja i održavanja uz primjereno druženje. Detaljno su očišćene „koline“ koje pri svakom pogledu neizostavno podsjetite na prošla vremena i muku koju su proživljavali naši stari.

Ljeto je, već po običaju, rezervirano za Obruč i rokovski zalazak sunca koji se lani baš kao i zimski pohod na Pliš organizirao kao izlet te je okupio četrdesetak sudionika.

IZ STARINE

Nogometni klub Klana proslaviv je lani 90. rojendan. Sakakor je bilo va sa ta lita. Igralo se je i na terenu bez trave, ma vavik z jako puno volje.

Na zadnjim kraju slike piše: Clana-Fiume, 4-2, 5. VI. 1934.

TEA PERINČIĆ DIO JE AUTORSKOG DVOJCA
ZASLUŽNOG ZA JEDINSTVENI POTHVAT

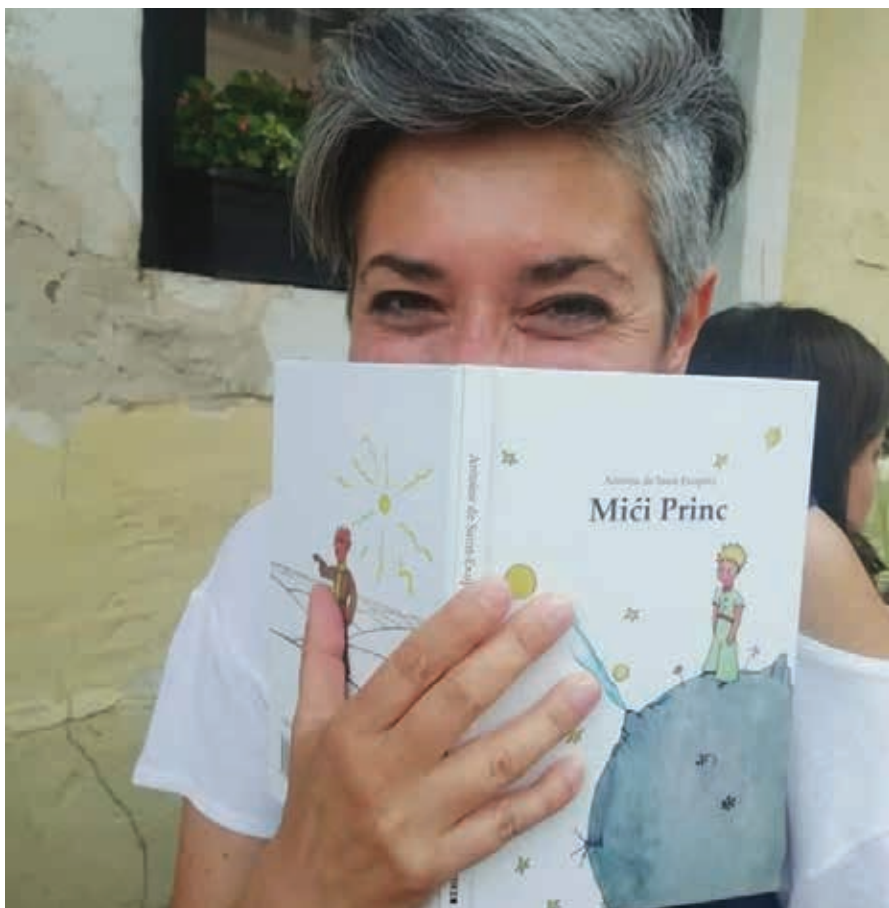
PRIJEVOD BISERA SVJETSKE KNJIŽEVNOSTI NA ČAKAVSKI

ili

KAKO JE MALI PRINC POSTAV MIĆI PRINC

Kada bi vas netko pitao znate li koja je najprevođenija knjiga na svijetu, bez sumnje biste se sjetili Biblije. I bili biste u pravu. Biblija je prevedena na više od 3300 jezika, a slijedi je Mali Princ francuskog autora Antoinea de Saint Exuperyja preveden na više od 380 jezika. Od prošle godine toj brojci možemo dodati još jedan prijevod – i to na čakavski – a sve zahvaljujući izvrsnom dvojcu – riječkom aktivistu i jednom od osnivača Muzeja informatike "Peek & Poke" Svetozaru Niloviću Tozi te našoj Studenjki, povjesničarki i muzeologinji Tei Perinčić. Budući da glavni lik govori na studenjskoj čakavici, zamolili smo Teu Perinčić za razgovor i odgovore upravo na njezinu materinjem govoru.

Otkud ideja za prijevod ovog djela na čakavski?

Ja se nis oviga domislila, nigo moj kumpanjon Svetozar Nilović Tozo s kin san puno projekti do sad oddilala, a još je tiga ča planiramo. Mislin da je važno da ovd naglasin da moj Tozo ni čakavac. On je rojen v Riki, a njigovi su prišli v Riku z Ulcinja va Crni Gori i on baš ni imev s kin govorit po domaću ma mu se to jako pijaža. Tako da se sjetiv mene i rekav mi: Čajka (tako on mene zove), ajmo mi to prevest na domaći! Kad smo mi krenili va to, ni bilo Mićiga Princa na čakavski, ali je biv na kajkavski. Va tin vrimenu kuliko smo mi pripravjali našiga Mićiga Princa, jena ženska z Žminja ga je isto prevela na žminjski i tako je postav i Minji Kraljević, kako se reče po njihovu.

Zašto baš Mali Princ?

Mali Princ je puli Biblije jena od najprevođenijih knjig na svitu. Skoro da ne postoji zajik na ki ta knjiga ni prevedena. To je Tozotu bila jena od motivacij. Meni ni. Meni je Mali Princ duboko, intimno dotakniv dušu još va onin blaženin dobu kad san šla va srednju školu. Jako me se dojmila ta knjiga. Spametin se da san gledala i niki film i da san se tuliko naplakala. A plakala san i sada saki put kad san ga sponova čitala dok san ga prevodila. Ne moren va niš jušto s prston uprit da bi bilo to ča

mi se najviše va ti knjigi pijaža. Jast je volin va kompletu i tuliko me se dojmila jušto zarad tiga aš san i ja ćutila, a i dan danas ćutin i tugu i čuđenje i jad, pa i radost i blagost na se ono kot i Mići Princ.

Neko vrijeme si se i profesionalno bavila prevodenjem u kombinaciji talijanskog, engleskog i hrvatskog jezika. Koliko ti je to iskustvo pomoglo u ovom projektu i što je bilo najteže?

Kad prevodiš, moraš prvo kapit ča je bit da biš to mogav reć va svojmu zajiku. Ni lahko, ma ni ni jušto neč ča meni ne bi bilo blisko. Vavik me je zanimala semiotika. Nisan badave diplomirala filozofiju. A bi reć da je to važno va prevodenju. Mislila san da će bit lagje, nigo ča je na kraju ispalo. Mi naš zajik govorimo, ma ga ritko pišemo, a još rije ga čitamo. Na kraju se trefiš da ne znaš kako napisat ono ča va sakidanjin govoru i čuješ i zgovoriš. Ne postoji pravopis, ni gramatika. Nimaš se na ča oslonit. Onput te prezamu beside s književniga zajika na kiga si navajen i već ne moreš mislit po domaći. Ni mi bilo lahko. Prizivala san va pamet kako san govorila z moju staru materu - z

nonu, z nikimi starimi judi kih više ni, a ki su na me utjecali, ki su me na kraju i zgojili. Štufivala san svoje doma, i mater i oću, spićivala jih kako se ča reče. Pisala po Facebooku ako ki zna kako je boje neč reć, napisat. I opet, nakon siga čišćenja, najden niku besidu ku je rabilo boje prevest. Pomogav mi je Miljenko Mrvčić – Milić. A bome i Ivana Marinčić. Zato će niki reć da ta moj studenski zvonu na klanjski, ma neka da.

Osim Princa, u djelu se nižu i ostali likovi koji su nas ugodno iznenadili, jer svatko od njih koristi drugi čakavski govor.

Zamislili smo Mićiga Princa kako putuje od Grobnika, priko Krka, Raba, Cresa, Lovrana, Kastavščine, Klane i Kraljevice i tu naleće na one druge. On povida po studenski, kot i ja, aš ja ni ne znan drugačije, a i nas je tako malo va ti Studeni ča povidamo po studenski da mi se činilo najbolje da Mići Princ ki je tako drugačiji bude i zajikom drugačiji. Osin mene ka san prevodila glavni dio teksta, ono ča pisac govori va prvomu licu i ča govori Mići Princ, još je bilo prevoditelji. Saki lik va knjigi je va niki drugi inačici našiga čakavskiga dijalekta. Lik šipka prevodila je Ilinka Babić z Praputnjaka, a kraja je na gromiški prevela, na žalost sada pokojna, Vlasta Juretić. Noćniga čuvara je na dobrinjski prevela Irena Grdinić, kaču na omišajski Glorija Fabijanić Jelović, skretničara Šajeta. Pijanac je biv moj dobri prijatelj Lovranac – Dino Marković, štimanca je na klanjski prevela Ivana Marinčić, trgovca na kastavski Vlado Simčić

Vava, geografa na rabski gospodin Josip Fafandel. Davina Ivašić je dilavca prevela na creski dijalekt, a lisica je moja draga kolegica Tea Rosić i njeja nona z Kraljevice. Mislin da je to ono posebno ča vridi va našin izdanju Mićiga Princa.

Gdje i kada je bila promocija? Kakve su bile reakcije?

Promociju knjige smo imeli lani va sedmimu misecu (oko rojendana pisca) puli hangara i med ajeroplani na Grobničkimu poju. Antoine de Saint-Exupery, pisac, je biv pilot, a va knjigi je to glavni lik tako da je poveznica logična. Mislin da su reakcije pozitivne, aš mi još nijedan niš ni loše spomeniv. Na žalost, zarad korone, nismo jušto ni imeli prilike predstaviti knjigu va sih misti kako smo prvo mislili. Ma bit će prilike aš smo onda šli va novi projekt – zvučnu knjigu. I finili smo je. Si ovi judi, pa i njih još malo više, snimili su zvučno ono ča smo prevodili tako da smo zapravo Mićiga Princa pretvorili va pravu radio dramu na čakavskimu dijalektu. Snimiv nas je Matej Zec va studiju puli Jelušići, a avijatičara glumi Prlja (pjevač iz Leta 3). On je rojen v Riki ma ni govornik čakavskiga dijalekta. To mu se jeno malo i čuje. Ma mi smo teli pokazat da naša čakavska zajednica ni zaprta i da naš dijalekt ni hermetički zaprt, ni isključiv, ni rezerviran samo za one čistokrvne. Ja bin rekla da mi je još i više drago da oni ki nisu odgojeni va čakavskin maju voju za navadit se naš dijalekt i da ga žele govorit. Zato smo zbrali Prlju, a i on nas, ali boje reć našiga avijatičara. Na Petrovu ovo lito (29. 6.), ko Bog da, ćemo imet promociju zvučne knjige i jenu miću izložbu va Dječji kući va suradnji z Gradsku knjižnicu Rijeka. Do devetiga miseca bimo tribili imet i zvučnu knjigu na LP, na vinilu, nako po starinsku.

Mići Princ je zaista neobičan i jedinstven poklon ljudima iz naših krajeva koji su otišli u bijeli svijet, ali nikad nisu zaboravili govore svog kraja. Sigurno su ga mnogi željeli nekom pokloniti. Imaš li saznanja koliko je daleko otputovao Mići Princ?

Jenako tako kako se puno prevodi, tako se puno i zbira. Nisan mogla virovat kuliko je tih kolekcionari ki zbiraju prevode Mićiga Princa. Nan je najveć knjig šlo va Španjolsku i Francusku magari ti judi ne razume ni beside ča je prevedeno. Mislin da je jena knjiga šla i v Australiju.

Stvarno te je teško pratiti. Svaki put neko iznenađenje! Što je još u planu ili ne otkrivamo?

Ja san stvorenje od momenta. Lipo mi je stara mat znala reć – ki zna kadi je ti vodi kraj!

Sigurno je da će biti još puno kreativnih momenata te se veselimo svemu što će ovaj vrijedan studensko-crnogorski dvojac osmisлити i ostvariti. Može nam biti drago što su ovim djelom ukazali na bogatstvo i šarolikost čakavskih govora te udahnuli studenski duh jednom od najpoznatijih književnih likova na svijetu.

Marija Volf

Naši kreativci - ovi put z besidami

U POTRAZI ZA RUDNIKOM ŽELJEZA I IZGUBLJENIM IDENTITETOM

Neka vas ne zavara naslov, napisan standardnim hrvatskim jezikom. Ja ću sejeno pisat po svoju, po domaći, po studenski. A se ča j pravo, ni to ni najlagje pa mi nećete zamirit ko ča i pogrešin. Morda ki od vas i zna da dilan va muzeju. I to dilo mi fanj puti otpre nika vrata ka nisan ni mislila otprtit. Tako smo sada va velimu dilo aš pripravjamo novi stalni postav. Muzej va kin dilan je Pomorski i povijesni muzej Hrvatskog primorja Rijeka i pokrivamo vas teritorij Primorsko-goranske županije, a bavimo se sin i sačin. To nan jušto tako mora bit predstavjeno i kad pridete va našu glavnu muzejsku zgradu – Guvernerovu palaču v Riki. Postav će bit, ko Bog da, za jeno par lit, ma se sada moramo dobro pripravit. I tako san ja šla malo kopat s čin su se judi nikad bavili, od čiga su živili. Si znamo da su krave, ovce i drugo blago gnali, da su imeli kokoše i prasce, jušto i oni ki su va gradu živili i čuda puti su se prinašali ordini da se blago drži van grada radi nesnage i bolesti. Ko je bilo ča zemje, pa jušto i okoli grada, zajeno su se gromače dilale i kopale njovice, sadilo broskve, ulike i ruže od grozja na prisuncu. Kadi je bilo malo, ali više šume, tu su se i driva sikla i vozila z vozi, prodavala ali su se brodi od njih dilali. I vozilo se je s konji i z voli se ča j rabilo z grada va drugi grad, prama Hrvški ali va Kranjsku. I tako su naši judi živili va vike vikova.

Sejeno, na nikih misti se j znalo nač rude (to ne znan kako se reče po studenski). Brati samostana sv. Agustina z Rike bili su gospodari nikih seli va okolici, a med drugimi to je bila i Studena. Nikad se reklo još i Studeno. To ime sela malo, malo pa se niki „zadine“ va njiga. Zač se zove tako? Aš da je mrzlo puli nas. Je, mrzlije nigo na ekvatoru, a vrućije nigo na severnimu polu. Našla san jenu staru kartu Grobniške gospoštije iz 18. vika kadi je nacrtan potok ki se zove Studena. I to je sa mudrost. To mi je potrdiv i jedan profesor ki se bavi z onomastiku. Ta je toponim vavik vezan za niki izvor i tok vode. Moguće da je postojav i prvo nigo ča j bilo sela kiga su kakovo znamo do danas osnovali braća agustinci z Rike. Njihov samostan je osnovan prvo 400 lit i da bi se mogli izdržavat dobili su čuda zemje i parti okoli grada ma i skrozi do današnje Slovenije. Ja znan da su bili jako vridni i da su vavik gledali kako bi ča boje privredili. Va arhivu v Riki su dokumenti od samostana iz 16. vika i lipo piše ča je saka familija morala davat i kada. I Lisac je biv pod njimi, ma tamo je bila samo jena vela familija, niki Iskra. Agustinci su nigdi va 18. viku pripejali nike stručnjake s Kranjske ki su jin blizu Studene prama Zviru Ričina našli žilu od želizne rude. Ta rudnik da je biv čuda vridan, a va njimu su kopali i niki domaći judi. Ma je prišlo da je car Josip II., sin od Marije Terezije ukiniv ta crkveni red i se je šlo, ča bi rekli, „materženit“. Potle se dogodiv oni nesritni potres va Klani, Ričina je prominila tok, pa se zgubiv trag tiga rudnika ki da je, njabrže bi reč, biv nigdi va Globokin.

I dok san tako kopala, ne va zemji, nigo po internetu da vidin ča se zna o timu rudniku, našla san i jednu štoriju, ne

od kunelići, nigo od Studenjci – da su Cincari! Viš, to nis ni znala! A ki su ti Cincari? To je jeno vlaško pleme. A ki su pak ti Vlasi? Vlasi, ali ča bi rekli Morovlasi su bili judi ki su živili na onimu ča danas zovemo Balkan – od Rumunjske, Bugarske, Srbije, Albanije, Crne Gore i Hercegovine. Oni su tu bili i prvo nigo su prišli Slaveni. Pomišali su se z Rimljani, pa Slaveni, ma su zadržali svoj romanski zajik. I najvažnije, va sridnjn viku su bili poznati kot stočari i trgovci. Kad su prišli Turci na Balkan, Vlasi su se kulikutuliko, bi rekli danas „integrirali“. Turci su jih činili da se sele va pograničje od kadi su drugi judi pobigli aš je na takovih misti vavik bilo nikakove barufe i kad ni bilo rata i samo su vakovi šegavi i zdržjivi judi mogli opstat. Va 16. viku to granično područje bila je cila nutarnja Dalmacija i Lika. Ono ča se zvala Krajina. Ko bi Turci ki put ki teren zgubili, Vlasi bi morda sejeno ustali. Tako da su ti niki Vlasi – Cincari ustali okoli Brinja i da su bili fanj vridni aš su blago gojili i čuvali. Oni naši agustinci z Rike su pitali ove z Brinja da bi i njin rabili kakovi spodobni judi da jin goje blago va Studeni. I tako su va Studeno naselili familije ke još i danas obstoje: Brmalj, Zubalj, Šebelja, Mrvčić i Vlaše. Ne zamirite mi, ma ja bin rekla da su ovih četiri prvih nikakoviga slavenskiga roda. Tr se vidi po zajiku, a jušto ta Vlaše, to su najbrže bili ti Cincari, aš zač bi onput bili Vlaše. I ča je još boje, agustinci su na kraj sela dali da se ogradi misto za blago čuvat ko se zove lazaret. Istini za voju, Lazaret i danas va Studeni postoji, a tamo su i kuće familije Vlaše. Sad jih je malo više, ma oni su se si od onih prvih zavrgli. Meni ni teško od oviga pisat, aš san i ja po materi Vlaše i to baš z Lazareta. I jušto mi je jako drago da san saznala od kud i to ime, a i moj rod. Ovo se piše na ti jeni internet stranici, kadi je zapisano do su od tih Cincari va jeni klanjski oštariji govorila dva poštena Klanjca ki su rekli da pojedini z njihoviga mista Studenjce zmiraju da su Cigani, a da to ni pravo aš nisu Cigani, nigo su niki od njih Cincari, ali Vlasi. I još su pravili da su ti bili malo drugačiji, malo trdi i da su si teško va selu našli divojke pa da su jin onput Klanjci, da jih malo primire, ponudili da se ožene z nikimi klanjskimi udovicami ke su već imele dicu, ča bi reč i sine ki su prinesli klanjska prezimena va Studenu. Se ča j pravo, va Studeni je par klanjskih prezimena, a i kućnih nadimki kot ča su Klanjčini a i Klanjčevi. E ti Klanjčevi su meni posebno zanimjivi aš je oća od moje stare matere Marice biv od Klanjčevih i prezime mu je bilo Valenčić. On je, sirota, pustiv kosti nigdi na nikimu bojišču va Prvimu ratu i ženu udovicu s troju dicu. Ma to je samo jena o stotin takovih sudbin.

I tako san ja dilajuć dilo va Muzeju, iščuć kadi su bili rudniki od želiza va našin kraju, doznala da san jeno malo Cincarka, a jeno malo i Klanjica. Ma san sto posto Studenka.

Tea Perinčić

NAŠ KRAJ U SLICI

Laze, siječanj 2022 (Foto: Igor Starčić)

Ričina, studeni 2020. (Foto: Kate Brozinčević)

Pogled prema polju u Klani, siječanj 2022. (Foto: Vanda Simčić)

